27րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7371 22 ՅՈՒԼԻՍ 1910 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 4 Août 1910 27me année N. 7371

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Գրութիւնք ետ չեն տրուիր
Բաժանորդագրութեան պայմանները տեսնել 4րդ էջը
Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳԱԼԱԹԻԱ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ԱԶԳԻՆ ՕՐԱԹԵՐԹԸ

10 PARAS

آره ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بوياجيان
درعلیه غلطه

AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur Propriétaire
Karekin Boyadjian
Cons/ple Galata

ԻԶՄԻՐԻ ԴԵՊՔԻ ԱՌԹԻՒ

Երբ Սուլթան Մահմուտ Ֆաթիհ իր բանակները չարած Պօլսի հանդէպ, սպառնում էր քաղաքը գրաւելու, Կոստանդիանոս Մեծի անարժան զաւակները պատկերամարտութեան խնդրով վարակուած բնաւ չէին էլ մտածում գէթ իրենց ազգային արժանապատուութեան համար ընդառաջ դուրս գալ թշնամուն և հայրենիքը պաշտպանել թշնամու յարձակումներից։

Կրօնական մոլեռանդութեան առջեւ հայրենիքի պաշտպանութեան սրբազան գործը տեղի էր տալ եղբայրասպանութեան։

Եւ եղաւ այն, ինչ որ ճակատագիրը տնօրինել էր. մահիկը բարձրացաւ Այա-Սօֆիայի հրաշակերտների վրայ, Հոմերի ժամանակից կուտակուած գեղարուեստն ու գեղեցկութեան պաշտամունքը Բիւզանդիոնի հետ միասին զոհ գնացին Աստուածածնայ պատկերի այսպէս կամ այնպէս լինելուն։

Ընկաւ բարին, ընկաւ գեղեցիկը, որովհետեւ ընկել էին բարւոյ ու գեղեցկի կերտիչներն ու երկրպագուները։ Եւ պատկերամարտիկների հերոսներից՝ վեհութեան, գեղի և բանաստեղծութեան փոխարէն, ժառանգութիւն մնաց իրենց յետնորդներին մի ստրուկ, չարչի սերունդ։

Ո՞վ էր մեղաւոր։

— Անշո՛ւշտ ոչ ոք։ Պատմութիւնը իր անողոք դատավճիռը դնում է նրա ճակատին, ով այսպէս թէ այնպէս դատապարտուած է գոյութեան իրաւունքից զրկուելու։

Տաճկահայը այսօր ուղիղ այդ դրութեան առջեւ է գամուած։

Նա, հայ ժողովուրդի մի մասը, յանձին իր յեղափոխական ջոջերի, իր ռահվիրաների (?) այսօր կանգնած պատկերամարտութեան՝ «բաց ու գոցի» առջեւ, կեդրոնացած զուտ եկեղեցական անմիտ հարցի շուրջը, և այդ հարցի առթիւ եղբայրասպանի դաշոյնը ձեռին, չի կարողանում ըմբռնել թէ քա՛նի քա՛նի հրատապ հարցերի խուրձեր են կուտակուած նրա գործունէութեան սեղանի առջեւ։ Ուսումնարանական և հողային հարցեր, ժողովուրդը քաղաքականապէս և քաղաքացիապէս կրթելու խնդիրը, նրա տնտեսական և մտաւոր վիճակը այդ ջոջերի գործունէութեան ծրագրի մէջ բնաւ չեն մըտնում, հետաքրքրելի չեն։ Նրանք յոյն պատկերամարտիկների պէս տարուած եղբայրասպանութեան անմիտ մտամոլորութիւններով, ժամկոչութեան պաշտօնի համար է, որ իրար գլուխ են կոտրում։

Եւ այս ամենից յետոյ մեզ ստիպում են, որ ընդունենք նրանց որպէս զուտ քաղաքական կուսակցութիւններ։

Այնտեղ, ուր ազատ խօսքը, ազատ պրոպագանդը կարող էր այդ «բաց ու գոցի» նզովեալ խնդիրը վճռել, դիմել հրապարակային անկարգութիւնների և մինչեւ անգամ մարդասպանութեան, դա ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ խուժանավարութիւն, ամբոխապետութիւն։

Եւ մենք դատապարտելով այդ եղբայրասպանութիւնը, որ կողմից որ նա եկած լինի, չենք կարող մեր զայրոյթը զսպել գործունէութեան այդ ընթացքի առջեւ։

Խօսքի ազատութիւն, Մամուլի ազատութիւն, Ազատ բեմ, ահա այն ուղին, որով ամէն ազատ քաղաքացի, մանաւանդ ազատ, լեգալ կուսակցութիւն պիտի ընթանայ։ Ուրիշ ճանապարհ — ոճրագործների ճանապարհն է, որով և ամէն մի ազնիւ քաղաքացու կողմից դատապարտելի։ Գաւառը օգնութիւն է աղաղակում, իսկ կաթողիկոսից սկսած մինչեւ վերջին կուսակցականը զբաղուած է եկեղեցական անմիտ հարցով։ Իսկ հետեւանքը՝ եղբայրասպանութիւն։

Մենք դատապարտում ենք այդ արարքը և հրաւէր կարդում Ս. Դ. Հնչակեաններին ամէն տեղ միջամտել և խաղաղութեամբ վերջ տալ այդ եղբայրասպան գործը։

ՓԱՐԱՄԱԶ

ԷՏԻՐՆԷԻ ԱԶԳ. ՎԻՃԱԿԸ

Անցեալ կիրակէ 18 յուլիս Ազգային գաւառ. ընդհ. ժողով գումարուեցաւ նախագահութեամբ Ստեփան էֆէնտի Թագոսեանի, առաջնորդական ընտրութիւն կատարելու համար, Ներկայ էին 17 երեսփոխաններ.

Նախագահ.— Այսօր երկու նամակներ ստացայ, մին անստորագիր և երկրորդը 14 ստորագրութեամբ, անստորագիր նամակը քաղաքական ժողովը կ'ամբաստանէր բայց անստորագիր ըլլալուն պատճառաւ կարեւորութիւն չեմ տար։

Ներկայ երեսփոխանները ամէնքն ալ համամիտ գտնուելով նամակը չի կարդացուեցաւ։

Երկրորդ նամակը կարդաց Ատենապետ Ռուբէն էֆ. Փափազեան, որով փափաք կը յայտնուէր, ընտրութիւնը յետաձգել դեռ 3 ամիս և Դանիէլ ծայր. վարդապետին Էջմիածնէն վերադարձին սպասել։

Նախագահ.— Ստորագրողները չեմ ճանչնար։

Տ. Արսէն աւագ քահանայ.— Ամէնքն ալ ճանչւոր և պատուաւոր անձեր են, բնականաբար ունին ձեռքերնին փաստեր որ Դանիէլ ծայր. վարդապետը պիտի կրնայ կրկին Ադրիանուպոլիս դառնալ, կ'առաջարկեմ որ այդ անձերը հարցաքննուին վարչութեան կողմէ։

Գ. Ազիզեան.— Համամիտ եմ Տէր Արսէն հօր բառերուն։

Նախագահ.— Կարեւորութիւն չունի, մենք պաշտօնական թուղթեր ունինք, Դանիէլ վարդապետ այլ եւս չկրնար Էտիրնէ վերադառնալ։

Թուրսունեան.— (Խօսք մը ըսելու համար) Օնս երկաթ պատրիարք տէրլէր էկէր սէօզլէրինի կէրի ալըր իսէ պէնիմ իչին մաքպուլ սաամ սայըլմազ։

Սահակեան.— Բէք տօղրու տըր Թուրսընեան էֆէնտինին պուեսու տուկրու.

Քույումճեան.— Էվվէթ եօյլէ տիր։

Քուէի դրուելով 2ի դէմ որոշուեցաւ նամակին կարեւորութիւն չ'տալ։

Քիւչիւքեան.— (ազատ շունչ մը առնելով) այսօր անպատճառ ընտրութիւնը պէտք է կատարուի, վերջապէս մը ըլլայ թէ ով ուզէնէ թող ըլլայ Առաջնորդը չէ որ պիտի գործէ, այլ մենք։

Ալթունեան.— Այն ատեն ընտրութիւնը կրնար յետաձգուիլ։

Նախագահ.— Անկարելի է։

Քիւչիւքեան.— Առաջնորդի մը չգոյութեան պատճառաւ ազգին գործերը երեսի վրայ մնացած են առաջնորդ չ'եղած Վարչութիւն ալ չ'կայ (իբրեւ թէ գոյութիւն ունեցած ժամանակը գործ մը տեսած ըլլար. օրինակ։ Կայսրանի եկեղեցւոյ շինութեան արտօնագիրը Կառավարութենէն ստանալու խնդիրը երկու տարիէ ի վեր առկախ կը մնայ։)

Նախագահ.— Նամակ մը գրեցի Զմիւռնիոյ գաւառական ընդ. ժողովոյ ատենապետին տեղեկութիւն կ'սպասեմ Արսէն վարդապետին համար, դեռ պատասխան չառի մինչեւ յառաջիկայ ուրբաթ պատասխան կ'առնեմ և կը կատարենք ընտրութիւնը։

Ներկայ երեսփոխանները համամիտ գտնուելով, ընտրութիւնը յետաձգուեցաւ ուրբաթ օրուան. հաւանական է որ Արսէն վարդապետ առաջնորդ ընտրուի Էտիրնէի վիճակին, Նախագահը կերպով մը հասկցուցած ըլլալով թէ անկէ աւելի յարմարը չկայ մեզի համար։

Այսօրուան որոշումը ասկից 2 ամիս առաջ կարգադրուած բան էր. Թագոսեան-Քիւչիւքեան-Գույումճեան էֆէնտիներու միջեւ, որպէս զի Մատթէոս վարդապետը առաջնորդ ընտրեն. բայց վերջապէս իրենք ալ համոզուած գոյացուցին թէ Մատթէոս վարդապետը չպիտի կրնայ Էտիրնէի առաջնորդ ընտրել տալ և իրենց ալ պզտիկութիւն մը չըլլալու համար որոշեցին Դանիէլ վարդապետն ալ այլ եւս Էտիրնէ չ'վերադառնալ, և լսելնուս պէս թէ Տ. Դանիէլը ճամբայ ելած է Էջմիածին երթալու, յառաջիկայ ուրբաթ օր ընտրութիւնը պիտի կատարենք ըսին անպատճառ։

Անգլիոյ և Ռուսիոյ կայսերներուն Ռեվալի մէջ ունեցած տեսակցութեանց առթիւ տրուած որոշումները յետաձգուեցան։

Քիւչիւքեան-Թագոսեան զոյգին որոշումը չկրցաւ դեռ 3 ամիս յետաձգուիլ. ինչպէս չպարծենալ!!! Ամէն բանին վախճանը գովելի է կ'ըսէ առածը։

Անցեալ ուրբաթ օրուան Բիւզանդիոնի մէջ կարդացինք իբրեւ թէ Մատթէոս վարդապետի ջանքով հազար ոսկիի գումար մը հանգանակուած է. այդ լուրը հակառակ է ճշմարտութեան. Մատթէոս վարդապետին ձեռքով հանգանակուած գումարը 370 ոսկի է և ոչ թէ 1000 ոսկի. դժբախտաբար Վարչութիւնը պաշտօնապէս չհերքեց այդ սխալ լուրը, պատճառը բնականաբար յայտնի չէ մեզի։

ԹՂԹԱԿԻՑ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՎԱՐԿԸ
ԵՒ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱՆ

Թան իր տնտեսական բաժնին մէջ հետեւեալ շահեկան տեսութիւնը կը հրատարակէ Թուրքիոյ ելմտական վարկին և կնքուելիք օսմ. նոր փոխառութեան վրայ, որուն համար Բարիզ գացած է ելմտական Նախարար Ճավիտ պէյ.—

Իրաւունք ունէինք քիչ մը վերապահութեամբ արձանագրելու Թուրքիոյ ելմտական երիտասարդ Նախարարին յայտարարութիւնը թէ Բարիզ ուղեւորութեան շարժառիթներէն մէկը ելմտական բանակցութիւն մը կատարել չէր։ Այդ դիւանագիտական նախազգուշութիւնը և սա հաւաստումը թէ Ճավիտ պէյ Բարիզ եկած է՝ գլխաւորաբար մօտէն վերահասու ըլլալու համար այն պայմաններուն՝ որոնցմով կարելի պիտի ըլլար Ֆրանսական և օսմանեան շահերու գործակցութիւնը, թափանցիկ վահան մը կը ձեւացնէ և անոր ետին իսկապէս կը խօսուի այնպիսի նիւթի մը վրայ, զոր բարձրաձայն չեն յայտներ։

Արդարեւ, իրողութիւնը սա է որ օսմ. ելմտական Նախարարը դրամատէրներու կարգ մը խմբակներու հետ տեսակցած և բանակցութիւններ կատարած է փոխառութեան մը մասին։

Այդ խորհրդաւոր գործելակերպին համար չէ կարելի տրտունջ յայտնել։ Դիւանագիտութեան մէջ ընթացիկ սովորութիւն մը դարձած է ան։ Երբ մարդ ելմտական Նախարարն է քիչ մը կարօտ երկրի մը, չի կրնար օտարականներուն դիմել և ըսել, երբ անոնք արդէն բան մը կասկածած են. «Նորէն փոխառութիւն կնքելու եկած եմ. ի՞նչ են ձեր պայմանները։» Դիւանագիտութիւնը աւելի ձեւականութիւն կը դնէ անոր մէջ, առանց իրերու հիմը փոխելու։ Բայց ձեւը ո և է կարեւորութիւն ունի այսքան փափուկ պարագայի մը մէջ։

Սակայն մենք որ պատճառ մը չունինք գաղտնապահ ըլլալու, ուղղակի մեր նպատակին կը դիմենք։

Արդ, շատ լաւ կը հասկնանք որ Ժէօն-Թուրք կուսակցութեան Նախարարը իր կնքելիք փոխառութեան համար կատարելիք բանակցութեանց մէջ կը ջանայ կարելի եղածին չափ քիչ չափով մասնաւոր երաշխաւորութիւններ տալ և բուն գնովը կնքել, կարգ մը պանքաներու ենթակայութեան չենթարկուելու համար։ Մինչեւ հիմա այդ պանքաները իրենց դրամական աջակցութիւնը ընծայած էին Թուրքիոյ։ Ասիկա Նախարարին իրաւունքն է։

Ժէօն-Թուրք կուսակցութիւնը կը խորշի Հանր. Պարտքի Վարչութենէն, որ նողկալի անցեալ մը կը յիշեցնէ իրեն։ Ծայրայեղ գտնելու չէ այդ զգացումը։ Բայց Երիտասարդ Թուրքիա պէտք է գիտնայ որ այդ հաստատութեան կազմութիւնը արդիւնքն եղած է երկրին ելմտական անկանոնութեան, և մասամբ միայն փրկած է այն մեծ շահերը, զորս եւրոպացի պահանջատէրերը ունէին հոն։ Մնաց որ, այդ վարչութիւնը չէ որ առաջ բերած է օսմ. կայսրութեան ելմտական ու տնտեսական վերածնութիւնը։ Եթէ երբեք Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը հաստատուած չըլլար, ամէն տեսակէտով անդարմանելի կերպով պիտի վնասուէր Թուրքիա, քանի որ սնանկութիւնը իր ծայրայեղ հետեւանքներովը, կատարեալ քայքայումի և վերջնական կործանումի պիտի տանէր Թուրք հայրենիքը։

Ուրեմն Թուրքիոյ ելմտական Նախարարը թո՛ղ շատ չյամառէ ելմտական այնպիսի կազմակերպութիւն մը, որ երկրին փրկութիւնը եղած է։

Այդ ինքնօրէն կազմակերպութեան քովիկը գործած է և տակաւին կը գործէ պանքա մը, որուն մատուցած ծառայութիւնները ոչ նուազ օգտակար եղած են Թուրք կառավարութեան։ Իրաւ է որ այդ ծառայութիւնները քիչ մը սուղի նստած են երբեմն։ Բայց ելմտական աշխարհին մէջ սկզբունք մը կայ, որուն համեմատ, ամէնուն իրեն արժանի եղած վարկը կը տրուի։ Անշուշտ նախորդ Սուլթանին վարկը անվիճելի չէր, և որովհետեւ իր կամքը օրէնքի տեղ ու իր ստորագրութիւնը յանձնառութեանց տեղ կ'անցնէր, շատ օրինաւոր էր որ Օսմ. Պանքան ուզէր իր շահերը կամ ձեռք բերած երաշխաւորութիւնները ընելիք վնասներուն համեմատ կարգադրէր։

Տարբեր ատեններու և տարբեր բարքերու մէջ գործելակերպը կը փոխուի։ Երբ մթնոլորտը փոխուի, անոր մէջ գտնուողներն ալ փոփոխութիւն կը կրեն։ Ժէօն-Թուրք կուսակցութեան գործի գլուխ անցնիլը պատճառ եղած է որ մասնաւորներու դրամագլուխներ դէպի Պոլիս մղուին, համակրական բուռն թափով մը։ Դրամատէրերը Թուրքիոյ մէջ առաջուընէ աւելի ապահովութիւն գտնելով, աւելի տրամադիր կ'երեւան իրենց դրամը գործածելու հոն։ Վաղեմի օսմ. պանքան իր գերակշիռ դիրքը կը պահէ երկրին մէջ, քանի որ պետական գանձուն գործերը կը տեսնէ։ Սակայն զանազան կողմերէ, նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ, դրամատէրներ և դրամատէրներու խմբակներ ուզեցին Օսմ. Պանքային ձեռքէն առնել փոխառութեանց և կարճ պայմանաժամով փոխառութեանց մենաշնորհը։

Սեղանաւորական մեծ հաստատութեանց Ֆրանսական խմբակը, որ Օսմ. Պանքային շուրջը խմբուած է, թերեւս չպիտի կարենայ միշտ զայն պահպանել այդ մրցակցութեան հետեւանքներէն։

Թուրքիոյ ելմտական Նախարարը պէտք չէ գանգատի իրերու նոր վիճակէ մը, որ կրնայ իր գործը դիւրացնել։ Բայց այդ առաջին յաջողութիւնը թո՛ղ չգինովցնէ զինքը։ Աճուրդի միջոցաւ առաջարկներ ու պայմաններ ձեռք բերել, անշուշտ լաւ բան է։ Բայց պէտք է հաշուի գնել հանրութիւնն ալ, որ ի վերջոյ կը մերժէ կամ կ'ընդունի փոխառութեան մասնակցիլ։

Եթէ երբեք այդ պայմանները աւելի նպաստաւոր են Թուրք կառավարութեան համար, երաշխաւորութիւններ չտրուելուն և խնդրուած դրամագլուխները նուազ վարձահատոյց ըլլալնուն պատճառաւ, միւս կողմէ դրամատէրերու խմբակը, հասկնալով որ խաղ մը եղած է և կամ վտանգին վերահասու ըլլալով, կրնայ չպատասխանել դրամատէրներու նոր խումբերու կողմէ եղած կոչերուն։

Ուրեմն այդ խմբակը և անոր հետ Թուրք կառավարութիւնը եթէ կ'ուզեն յաջողութիւն ձեռք բերել, թո՛ղ ըմբռնեն թէ պարտաւոր են իրաւախոհ ըլլալ քոնթրոլի մասին տիրող աւանդութիւններուն հետ, որոնց շնորհիւ երեսուն տարիէ ի վեր ընդունելութիւն գտած են Թուրքիոյ պետական արժեթուղթերը։ Սխալ շարժում մը, տկարութիւն մը կրնան երկար ատենի համար վտանգել իշխանութեան գլուխը գտնուող նոր կուսակցութեան վարկը։

Հետեւաբար, ինչպէս խնդիր եղած է, թո՛ղ յոյս չունենան որ կարելի է նոր փոխառութիւնը կնքել առանց մասնաւոր երաշխաւորութեանց և մեծ տէրութեանց տրուած սակով։ Ռուսիա և Ճափոն, միայն այդ օրինակները յիշելով, յաջորդական հանգրուաններով իրաւունք ձեռք բերած են իրենց փոխառութեանց սակը զեղչել տալու։

Թո՛ղ պատրուակ չըլլան 1909ին կնքուած 159 միլիոնի փոխառութիւնը, առանց մասնաւոր երաշխաւորութիւններու կնքուելու համար նոր փոխառութիւնը։ Այդ մասին սխալ մը գործած կ'ըլլան։

1909ի փոխառութիւնը մասնաւորաբար երաշխաւորուած է կարգ մը նահանգներու տասանորդի տուրքերով, որոնք նշանակուած են շրջաբերութեան յայտագրին մէջ։ Մնաց որ, այդ տասանորդները յատկացուած էին Ռուսիոյ պատերազմական տուգանքին տարեվճարներուն։ Սակայն Բ. Դրան և ռուս կառա-

---

„ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (75)

ԱՄԻՐԱՅԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

(ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ)

Գրեց՝ ԵՐՈՒԽԱՆ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՄԵՐԺՈՒԱԾ ՍԷՐ

Ե.

ՄՈԼՈՐՈՒՄԸ

— Գործի երթամ ըսաւ օր մը Համբիկ։

Ու ելաւ գնաց։

Վաճառատան մէջ իր ընթացքը, շարժուածքը, խօսուածքը բնաւ վստահութիւն չներշնչեցին։

— Աս տղան աւրուեր է, ըսին միւս պաշտօնեաները իրարու։

Քանի մը օր այսպէս շարունակուեցաւ։ Ո՛ւր էր առաջուան աշխուժ, դիւրաշարժ, գործունեայ տղան։ Վաճառատան հեռաւոր անկիւնները կը քաշուէր լուռ և մտախոհ, եւ գրեթէ բան մը չէր ըներ։ Զօրպաճին, որ անողոք ու աններող մարդ մըն էր, քանի մը հեղ կծու և տմարդի յանդիմանութիւններ ուղղեց երիտասարդին, որ անոնց խայթումին տակ պահ մը սթափեցաւ՝ իսկոյն նորէն իր առջի անշարժութեան մատնուելու համար։ Վաճառատան մէջ հասկցուեցաւ որ Համբիկ անծանօթ և քայքայիչ հիւանդութեամբ մը կը տառապէր։

— Ճամբա՛յ տուր, մեր գործին չի՛ գար, ըսաւ չորպաճին իր առաջին գրագրին, որ շաբաթ գիշեր մը կանչեց Համբիկը, և իր այլ եւս հոն աւելորդ ըլլալը յայտնելով, ամսական մը դրաւ ափը ու ճամբեց։

Համբիկի դէմքը ո և է վրդովում չարտայայտեց երբ վերջնականապէս դուրս ելաւ այդ վաճառատունէն, ուր մտած էր ապագայի ոսկեղէն յոյսերով, ուր շինած էր մեծ մեծ ծրագիրներ։ Մտածկոտ և ինքնաշարժ, ելաւ գնաց, առանց ետին դառնալու, առանց շուրջը եռացող ամբոխը տեսնելու։ Կեանքի գործունէութեան դաշտէն դուրս վանտուած էր՝ ա՛լ անկէց ներս ոտք չկոխելու համար, աղջկան մը արհամարհանքին տակ ջախջախուած հէ՛ք տղան։ Իր սև ու աղուոր աչուըներուն մէջ աշխատութեան հուրը չէր որ կը վառէր. անդրաշխարհի անորոշ փայլեր ունէին անոնք։

Համբիկ մօրը տուաւ իր աշխատութեան վերջին վարձքը, զոր խեղճ կինը առաւ աչքերը արցունքներով լեցուն։ Տղան անտարբեր և անշահախնդիր ձեւով մը իմացուցած էր իր ճամբուիլը։

— Ա՛խ, օրդի՛, ի՞նչ պիտի ընենք հիմա, կը հեծէր Հոռոփ հանըմ ծնկուըները ծեծելէն։

Այս աղէկտուր տեսարանէն չզգածուեցաւ բնաւ Համբիկ. պարտէզ ելաւ՝ կորսուած սիրոյն յիշատակովը կենդանի վայրերը թափառելու, իր յաճախանքներովը տառապելու համար։

Ձկնորս Թումիկ, որուն շահածը բան մը չէր և չէր բաւեր ընտանիքին ապրուստին, մինչեւ առտու հառաչեց՝ իրենց գըլխուն եկած նիւթական այս նոր աղէտին մտածումէն։ Մարդը ծերացած էր ա՛լ ու կորաքամակ։ Ալքոլին ու ծխախոտին չափազանց գործածութենէն դժուարաշնչութիւն գոյացած էր. կուրծքը կը խժար տաժանելի հեւքով մը։ Գիշերները անկողնին մէջ կը պոռար. կը զառանցէր։

Եւ քանի իր տկարութիւնը աւելնար ու թշուառութիւնը սաստկանար, նախկին ամիրաներու պատմութիւններն ալ այնքան նոր զարկ, նոր թափ կ'առնային։ Իր ասպարէզին փայլուն թուականները այդ ամիրաներուն շրջանին հետ սերտօրէն զօդուած էին։ Անոնցմէ ամէնէն զօրաւորներուն հետ խօսած էր։

— Հոռո՛փ, կ'ըսէր բազմոցին անկիւնը փլչած, աչքերը կէս գոց կէս բաց, քա էս օղորմած հոգի Ճէզայիրլի ամիրային հետ ճակատ ճակատի կեցած մարդ էմ, Մարկօս ամիրան զիս կար նէ «Թումիկ» կը հարցնէր... Կէլկէլներուն խանսլը տունիս պէս կը մտնայի կ'ելլայի... հէ՛յ կիտի կիւնլէր հէ՛յ... ատանկ մարդը ատանկ կ'ըլլա՞յ էղեր, վա՛խ, վա՛խ քեզի, Թումիկ...

Հարկ եղաւ որ Հոռոփ հանըմ, որ հակառակ կրած տառապանքին, դեռ ուժը կուժը տեղը կին մըն էր, տախտակ սրբելու, լաթ լուալու երթայ անոր ասոր տունը, ընտանիքը անօթութենէ փրկելու համար։ Համբիկ սկսած էր Հ... գիւղին ամայի փողոցները պտըտիլ, պատերու տակէ կամաց կամաց քալելով, սաստիկ մտախոհ, աչքը վայրահակ։ Խենդի պէս խոյս կուտար երբ որ դիպուածով իր ընկերներէն մէկը դէմը ելլար։ Մօտակայ լեռներն ու հովիտները իր սիրական ճեմավայրերն եղան։ Շատ անգամ, առտուն կանուխ դուրսը ելլալով՝ գիշերը ուշ ատեն տուն կը դառնար։ Մայրը ամէն ճիգ թափեց համոզելու իր որդին որ ուրիշ գործի մը հետամուտ ըլլայ։ Անոր թախանձագին յորդորներուն կա՛մ լռութեամբ մը կը պատասխանէր կամ ուսերու ցնցումով մը։ Տղուն մէջ կեանքի պայքարին սրբազան հուրը մարած էր, գիտակցութեան ոգին մեռած։ Այլ եւս անիկա անդամալուծուած էութիւն մըն էր, սեւեռուն մտածման մը հետամուտ, աշխարհի իրերու բացարձակ մոռացումովը։ Իրականապէս ոչ ոք կրցաւ հասկնալ երիտասարդին այս ցաւալի վիճակին շարժառիթը։ Իր ընկերներէն ոմանք միայն պահ մը կասկածեցան թէ արդեօք Սօֆիին հեռացո՞ւմը առաջ բերած էր այդ բարոյական ու մտաւորական քայքայումը։ Մնաց որ, մօրերը շատ քիչ զբաղեցան Համբիկի վիճակով և թողուցին որ ան իր կեանքը անցունէ իր հասկցած եղանակովը։ Մինակ, մայրը չէր մոռնար տարիկս, ցորեկները օտարներու տունը աշխատած ատեն անձայն անշշուկ արցունք կը թափէր «վա՛խ, օրդի՛ս» մրմռալով։ Թումիկ, երբեմն, իր կնոջը անմխիթար կերպարանքին առջեւ միայն իր անտարբերութենէն սթափած. «Թեհա՜ֆ, աս չօճուխը ի՞նչ էղաւ» մը կը մռլտար։

Շատ չանցած սակայն ձկնորսին տան մէջ ուրի՛շ փոփոխութիւններ առաջ եկան։ Գիշեր մը, երբ Հոռոփ հանըմ, օրուան չարաչար տառապանքէն յետոյ, նստած իր զաւկին ցաւովը կ'որոճար, յանկարծ իր երկանը բարեկամներէն քանի մը հոգի ներս մտնալով՝ առանց ոեւէ յառաջաբանի մէկէն ի մէկ ըսին.

— Քա Հոռոփ, հայտէ էլ ժամ էկուր, Թումէկը պիրտէն պիրէ պան մը էղաւ հօն տարինք։

Խեղճ կինը վեր ցատքեց լեզուն կապկապուած, չկրնալով իր երկիւղները բանաձեւել. «պէ՛ ճանըմ քալէ՛,» ըսին ձկնորսները և Հոռոփ հանըմը առջեւնին ձգելով տարին ժամ վազ ի վազ։ Արդէն մութցած էր գրեթէ։ Ժամկոչը բացաւ ժամուն դուռը. ձկնորսները շիտակ եկեղեցիին նկուղը մտան, ժամկոչէն մոմ մը առնելով։ Անդնդախոր տեղ մըն էր, խոնաւ և ցուրտ։ Վար իջան քանի մը լըպըրծուն սանդուխներէ։ Քանի մը քայլ անդին կեցան, ճաղի մը առջեւ, ծածկուած վարնոց և հին թաւիշէ ծածկոցով մը։ Հոռոփ հանըմ, պապանձած, մեքենաբար կը նայէր։ Ձկնորսներէն մէկը անկեղծ յայտարարութիւն մը ըրաւ հոն, տխուր եղանակով մը.

(Շարունակելի)

վարութեան մէջ և 1909ի ապրիլին կատարուած կարգադրութեան համաձայն, այդ տասանորդները այլեւս նոյն նպատակին յատկացուած չըլլալուն, առանց վերապահումի սահմանուած էին 1909ի 159 միլիոննոց փոխառութեան տոկոսներու վճարումին։

Այդ տասանորդներէն գոյացած դրամը, որ յատկացուած է յիշեալ փոխառութեան տոկոսները վճարելու, Օսմ. Պանքային կը տրուի, որպէս զի պայմանաժամէն մէկ ամիս առաջ ապահովուի կարօնին և ամորթիզմանի վճարումը։

Իրաւ է որ Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը չէ միջամտած 1909ի փոխառութեան մասին տրուած երաշխաւորութեանց պայմաններուն։ Բայց յատկացուած երաշխաւորութիւններուն ճշդումը և Օսմ. Պանքայի միջամտութիւնը լայնօրէն բաւարարութիւն կուտան Թուրքիոյ պահանջատէրերուն։ Սակայն այդ երաշխաւորութիւնները վստահութեան ապացոյց մըն են ժէօն-Թուրք կառավարութեան յանձնառութիւններու մասին, ապացոյց մը որուն բովանդակ արժէքը ըմբռնած ըլլալ կը թուի այդ կառավարութիւնը, քանի որ ձեռք բերած այդ զիջումը ի վեր հանած է իր երկրի Խորհրդարանին առջեւ։

Եզրակացնելով կ'ըսենք թէ հանրութեան համար նշանակութիւն չունի որ Թուրք ելմտական նախարարը նոր փոխառութիւն կնքէ օսմ. պանքայի կամ դրամատէրներու կարեւոր խմբակի մը միջոցաւ, բաւ է որ նպաստաւոր պայմաններ և կատարեալ ապահովութիւն տրուին, ու այս մասին չարհամարհուին տնտեսական աւանդութիւնները, որոնք երեսուն տարի է ի վեր Ֆրանսայի մէջ յաջողութեամբ պսակած են օսմ. փոխառութիւնները։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Սօֆիայի Թրիպուն Պալքանիք թերթին ըսածին նայելով, պուլկար կառավարութեան կողմէ Բ. Դրան տրուելիք յիշատակագիրը պատրաստ է արդէն և Նախարարաց Խորհուրդին կողմէ պիտի վերաքննուի։ Այդ յիշատակագրով պուլկար կառավարութիւնը ցաւ կը յայտնէ որ զինաթափումի խնդրին առթիւ Մակեդոնացիներ Պուլկարիա կը գաղթեն։ Յետոյ նոյն թերթը կը հերքէ սա զրոյցը թէ Պուլկարիա կը պաշտպանէ կասկածելի անձերը և կը դիւրացնէ հրոսախումբերու անցքը Մակեդոնիա։ Ապացոյցներ առաջ կը բերէ, ըսելով թէ պուլկար իշխանութիւնները հետապնդած են հրոսախումբերը, թոյլ չտալու համար որ սահմանագլուխը անցնին անոնք։ Յիշատակագրին վերջին մասին մէջ Պուլկար կառավարութիւնը գիտել կուտայ որ Թուրքիա պէտք չէ ամբաստանէ Պուլկարիան, և ապահովութիւններ կ'ընծայէ երկու երկիրներու բարեկամական յարաբերութեանց պահպանման մասին։

⁂ Գոսովայի մէջ զրոյց կը շրջի թէ Եփիսթօ Լազարէֆի հրամանին տակ գործող հրոսախումբը ընդհարում մը ունեցած է կանոնաւոր զօրքերուն հետ, Իշթիփ գաւառին մէջ։ Զինաթափութիւնը կատարելու պաշտօն ունեցող զինուորական ջոկատներէն մաս մը Գոսովայի գիւղաքաղաքները ձգած են Իշթիփ գաւառին մէջ հետապնդելու համար իրենց գործողութիւնները։ Ուրիշ ջոկատ մը մեկնած է Յուլիս 11ին դէպ Օրիզար և Պրադատա։ [illegible] Ուսուցիչ Իկնատ Մանկիրօֆ, որուն ձերբակալութիւնը ծանուցուեցաւ, Գոսովա բերուեր է ընդ հսկողութեամբ և շղթայակապ։ Յուլիս 30ին Սկիւպի վալին մեկներ է Քումանովա, ուր զինաթափութիւնը կատարուած է վերեւ յիշուած միջոցները ձեռք առնուելով։

Ուրիշ հեռագրի մը նայելով՝ Զուգինցի, Ջումայի-Պալէն, Ակինօ-Սէլօ, և Բրօէվցի գիւղաքաղաքներուն մէջ բնակիչները զինաթափութենէն յետոյ խոշտանգուած են, որովհետեւ զէնքերը հաւաքող յանձնաժողովները յանձնուած զէնքերէն աւելի թուով զէնքեր կը պահանջէին։ Պուլինձիի մէջ, 17 հոգի չարչարուած են, որոնցմէ Տէնքօ Սփասօֆ և Նոնօ Թրէքօֆ Գոսովայի հիւանդանոցին մէջ դարմանուելու վրայ են։ Հիւպատոսական մարմնին անդամները անձամբ հաստատած են այս անձերուն վիճակին ծանրութիւնը։

⁂ Ֆիլիպէ հրատարակուող Պալքան թերթը կ'ըսէ թէ պուլկարական դահլիճը որոշած է վերջնագրի ձեւով ծանուցագիր մը յղել Բ. Դրան։ Բայց նոյն թերթը կ'աւելցնէ թէ այդ ծանուցագիրը չէ պատրաստուած, արտաքին և ներքին գործոց, երկրագործական նախարարները բացակայ ըլլալնուն համար։

⁂ Սելանիկէն կը հեռագրեն յուլիս 18 թուով.— Պաշտօնապէս կը ծանուցուի որ կռիւ մը տեղի ունեցած է Ճումա-Պալայի մէջ, զինուորներու և պուլկար հրոսախումբերու միջեւ։ Հրոսախումբը երեսունհինգ հոգիէ կը բաղկանար, հրամապետ Բէթքօֆի հրամանին տակ։ Հրոսախումբէն վեց հոգի սպաննուած են։

⁂ Վէչէռնա Բօշթա կ'ըսէ թէ Մակեդոնա-Թրակեան յեղափոխական կազմակերպութիւնը մահուան դատապարտած է Տէսքօվօցի վանքին քահանաներէն ընիկ Նէվրօքօբցի Մալին Մալինօֆը, որ կ'ամբաստանուի թէ վանքին համար նուէր ժողվելու պատրուակով պտոյտ կատարելով Քրաթովայի կողմերը, յորդորած է գիւղացիները որ զէնքերնին յանձնեն կառավարութեան։ Ահաւասիկ իրեն վերագրուած խօսքերը.— «Թուրքերը ձեզի պայմանաժամ մը տուած են, յանձնելու համար ձեր զէնքերը։ Յատկապէս ղրկուեցայ ձեզ ըսելու համար ինչ որ պէտք է ընէք։ Շուտով յանձնեցէք ձեր զէնքերը։ Մեծ տէրութիւնները ինչպէս նաև Պուլկարիա, թոյլ տուին Թուրքիոյ որ յեղափոխականներու զէնքերը առնէ։ Նոր Սուլթանը ժամանակ մը միայն պիտի մնայ։ Զէնքերը ժողվուելէն 10—15 օր ետքը ինքն իսկ մեզի ազատութիւն կամ ինքնավարութիւն պիտի տայ, Մակեդոնիան յանձնելով Պուլկարիոյ։ Մեր թագաւորը պիտի ըլլայ պուլկար Ցարը որ սահմանագլուխ պիտի ղրկէ զէնքերով լեցուն կառքեր։ Այս զէնքերը ձեզի պիտի յանձնուին, ու դուք զանոնք պիտի կրնաք կրել կատարեալ ազատութեամբ։ Բայց եթէ հիմա չյանձնէք ձեր զէնքերը, Թուրքերը զանոնք պիտի գտնեն ու ձեզի պիտի պատժեն խստիւ։ Զէնքերը հաւաքելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը ունի ելեկտրական մեքենաներ և հազիւ թէ անոնց ճառագայթները ուղղէ ձեր գիւղին վրայ, պիտի գտնէ ձեր զէնքերը։» Յեղափոխական Կոմիտէին որոշմամբ, գործադիր վեցերորդ խումբին պետը ի գործ պիտի դնէ այդ մահավճիռը։

⁂ Օսմ. պուլկար երեսփոխան Իզէթոր էֆ. Բավլօֆ Մակեդոնիոյ մէջ քննութիւններ կատարելով, բողոքագիր մը տուած է Եպարքոս Հագգը փաշայի։ Այդ բողոքագրին մէջ պուլկար երեսփոխանը կը հաստատէ Մակեդոնիոյ մէջ գործուած խոշտանգումները Պուլկարներու վրայ, զինաթափութեան առթիւ։ Ի վերջոյ կը խնդրէ որ զէնքերու հաւաքումը դադրի մինչեւ որ միտքերը հանդարտին։

ՀԵԼԼԷՆ ՀՐՈՍԱԽՈՒՄԲԸ

Սելանիկէն յուլիս 15 թուով կը հեռագրեն Օսմ. Լոյտի. «Էլասոնայէն կը հեռագրեն թէ ութը զինուած Յոյներ փորձեր են Թրքական հողը մտնել, Ալի Փաշայի պահականոցին մօտ, Տիռքաթայի շրջակաները։ Պահակազօրքը փորձած է ձերբակալել զանոնք։ Ասոր վրայ, կռիւ ծագելով, երեք Յոյներ ծանրապէս վիրաւորուած ու ձերբակալուած են, մինչ միւսները չեն յաջողած հեռուէն սահմանագլուխը անցնիլ։»

ՎԻՃԵԼԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՕՐԷՆՔԸ

Ներքին գործոց նախարարութիւնը Ռումէլիի կուսակալութեանց հրամայած ըլլալով վիճելի եկեղեցիներու օրէնքը գործադրել, Սելանիկի կուսակալը նոյն հրամանը հաղորդած է Նահանգին գաւառային իշխանութեանց։ Առ այժմ եկեղեցիները փակ պիտի մնան այն տեղերը, ուր Յոյները և Պուլկարները հաւասար են թուով։ Այդ եկեղեցիները պիտի բացուին նոր եկեղեցիները շինուելէն յետոյ։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱՅԻ ՃԱՌԸ

Պատերազմական նախարարը, առջի օր, օսմ. Համալսարանը երթալով, [illegible] ազգի սկզբունքին վրայ բանախօսութիւն մը ըրաւ, շեշտելով ուսանողներու զինուորագրութեան պէտքը։ Յետոյ նախարարը յայտարարեց թէ բարձրագոյն վարժարաններու ուսանողներէն փափաքողները կրնան մասնաւոր վարժարանը արձանագրուիլ, պահեստի սպայ ըլլալու համար։

ՏԻՒՐԶԻՆԵՐՈՒ ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ «Վերջին Ժամ»ուն մէջ ծանուցած էինք Հօրանի Տիւրզիներուն ապստամբութիւնը։ Նախարարաց Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ որոշած է Հօրան ղրկել 27 վաշտ և 4 թնդանօթ։ Իզմիրէն 7 վաշտ, Նաւասոյէն 16 վաշտ, Կ. Պոլսէն 4 վաշտ և մնացեալը Դամասկոսէն պիտի ղրկուին։ Այդ զինուորական ուժին հրամանատարութիւնը յանձնուած է ծերակուտական Սամի փաշայի։

⁂ Նէօի Կազէթա կը պահանջէ որ մամուլի տեղեկատուութեանց դիւանէն մանրամասնութիւններ հաղորդուին Տիւրզիներու ծանր ապստամբութեան վրայ, փոխանակ դէպքերը ծածկելու։

ՕՍՄ. ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ՆՈՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Մօնիթէօր Օրիանթալ կ'ըսէ թէ ստակարանի շրջանակներէն իր քաղած տեղեկութեանց նայելով՝ հանրօգուտ շինութեանց և առեւտրական նախարարութիւնը դեռ բանակցութեան մէջ է նորակազմ Օսմ. Շոգենաւային Ընկերութեան ներկայացուցիչներուն հետ։ Տասնըհինգ օրուան մէջ յայտնի պիտի ըլլայ թէ Ընկերութիւնը պիտի կազմուի՞ թէ ոչ։ Նոյն թերթը կը հաւաստէ թէ այս գործը բնաւ ջուրը ինկած չէ։ Այն պարագային ուր Նոր Ընկերութիւնը չընդունի կառավարութեան պայմանները, Նախարարութեան բողոքագրին կողմէ որոշուած տասնըհինգ օրուան պայմանաժամին մէջ, Օսմ. Կայս. Պանքան իր պահ դրուած 10,000 օսմ. ոսկիի երաշխաւորութիւնը պիտի կորսնցնէ, բայց ոչ մէկ ատեն բաժինները ստորագրողներու կողմէ Օսմ. Պանքան և Ռուսական առեւտրական պանքան դրուած դրամները չի պիտի կորսուին, ինչպէս որ արդէն այս սեղանաւորական հաստատութիւնները այս խնդրով բացորոշ հրահանգներ ստացած են հանրօգուտ շինութեանց նախարարութենէն։ Ուրեմն կը յուսացուի որ, կ'եզրակացնէ Մօնիթէօր, նոր Ընկերութիւնը օրինաւոր կերպով քիչ ատենէն կազմուի և սկսի իր աշխատութիւնները։

ԹԱԼԱԹ ՊԷՅԻ
ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆԸ

Ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյ Սելանիկ հասնելով առջի իրիկուն, տեղական իշխանութեանց կողմէ ընդունուած է կայարանին մէջ։ Նախարարը կուսակալ Իպրահիմ պէյի բնակարանը հիւրընկալուած է։ Երէկ դէպի Սքիւպ ճամբայ պիտի ելլէր։

⁂ Սերպ լրագիրները գոհունակութիւն կը յայտնեն Թալաթ պէյի Մակեդոնիա ուղեւորութեան մասին։ Այդ թերթերը յոյս կը յայտնեն որ լաւ արդիւնքներ պիտի ունենայ նախարարին ուղեւորութիւնը և օսմանցի Սերպերու գաղթին վերջ պիտի տայ։ Սերպ մամուլը գիտել կուտայ որ ժէօն-Թուրք ըէժիմը ճշմարիտ իմաստութեամբ մը վարուած պիտի ըլլայ, եթէ երբեք դադրեցնէ Սերպերու կրած խոշտանգումները, Սերպիոյ հանրային կարծիքը Թուրքիոյ դէմ անպաստ ուղղութիւն մը չառած։

⁂ Նէօլոգոս կ'ըսէ թէ Թալաթ պէյ իր ճամբորդութեան ձեռնարկած է մեծ տէրութեանց, մանաւանդ Անգլիոյ և Իտալիոյ մասնաւոր յանձնարարութեանց վրայ։

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄԻ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

Անաթօլիքօս Թախիտրօմօս կը գրէ. «Վերջին պահուն մեզի հաղորդուած տեղեկութիւններու նայելով, Վճռաբեկ Ատեանը որոշած է որ բոլոր հոգեւոր պետերը և բոլոր եկեղեցականները անխտիր, պատրիարքէն սկսեալ մինչեւ սարկաւագ, այսուհետեւ սովորական դատարաններու կողմէ դատուին։ Եթէ այդ ծանրակշիռ լուրը ստուգուի, մեր եկեղեցական դարաւոր առանձնաշնորհումներէն մէկն ալ ջնջուած կ'ըլլայ։ Նոյնպէս կը լսենք թէ կրթական նախարարը որոշած է օրինագիծ մը պատրաստել, խիստ քննութեան մը ենթարկելու համար համայնքներու վարժարանները։ Այդ օրինագիծը խորհրդարանին պիտի ներկայացուի յառաջիկայ նստաշրջանին։»

ՔԱՓԻԹԻՒԼԱՍԻՈՆՆԵՐԸ

Բ. Դուռը եւրոպական տէրութեանց հետ բանակցութեան մէջ է՝ քափիթիւլասիոններու մէկ քանի մասերը ջնջելու համար, որոնք մինչեւ հիմա վիճելի չեն դարձած, բայց կը գործադրուին սովորութիւն եղած ըլլալուն համար, ինչպէս օտարականի մը ձերբակալութիւնը և կանխարգել բանտարկութիւնը։ Հիմա որ ոստիկանութիւնը կազմակերպուած է, կառավարութիւնը կը խնդրէ ջնջել մէկ քանին այն առանձնաշնորհումներէն, զորս կը վայելեն օտարականները։

ԳԱՂՏՆԻ ԿՈՄԻՏԷՆ

Քննիչ յանձնախումբը կը շարունակէ իր քննութիւնները, նկատելով որ Պոլսոյ տասը ենթակոմիտէներէն երկուքը միայն երեւան հանուած են տակաւին։ Ուստի ոստիկանութիւնը փութով առաջ կը տանի իր հետազօտութիւնները, այդ ութը ենթակոմիտէն ալ գտնելու համար։ Պրուսայի և Իզմիրի մէջ ձերբակալուած անձերը Պոլիս բերուած են հսկողութեամբ և կը հարցաքննուին։ Ձերբակալուած կիները ազատ արձակուած են բացի Քէմալի կինէն։

⁂ Թայմզ տեղեկութիւններ տալով գաղտնի քոմիտէի մասին, իբր ոճրապարտ արարք կը պախարակէ այդ քոմիտէին կազմակերպութիւնը՝ Թուրքիոյ արդի վիճակին մէջ։

⁂ Օսմանիշէր Լոյտ կ'իմանայ թէ Պատերազմական Ատեանը, հակառակ իր կատարած հետազօտութիւններուն, տակաւին չէ կրցած հաստատել թէ Ահմէտ Սամիմ պէյի մարդասպանը գաղտնի ընկերակցութեան կը վերաբերի։ Այս առթիւ Լ. Հէրըլտ կը հարցնէ թէ Պատերազմական Ատեանը ինչպէս պիտի կրնար հասկնալ որ Սամիմ պէյի մարդասպանը գաղտնի քոմիտէէն է, քանի որ անծանօթ մնացած է ան։

⁂ Ընդհ. ապահովութեան տնօրէն Կալիպ պէյ կը հերքէ յունարէն թերթի մը սա լուրը թէ մօտ օրէն Րիզա Նուր պէյ ազատ պիտի արձակուի։

⁂ Մայրաքաղաքիս ոստիկանութեան բոլոր տնօրէնները գումարում մը ընելով ընդհ. ապահովութեան պաշտօնատան մէջ, խորհրդակցութիւն կատարեցին գաղտնի քոմիտէի մասին ձեռք առնուելիք կարգ մը միջոցներու վրայ։

ԱԼՊԱՆԻԱ

Սելանիկէն յուլիս 18 թուակիր հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ տասնըութը վաշտ Շքօտրա հասած են առանց ո եւ է ընդդիմութեան։ Քաղաքը պաշարելէ և գրաւելէ յետոյ, բնակչութիւնը զինաթափ ընելու պիտի ձեռնարկեն։ Չորս հազար հրացան հաւաքուած են քառասունըութը ժամուան մէջ։ Զինաթափումը կը շարունակէ։ Յուլիս 14ին կռիւ մը տեղի ունեցած Սթրէյօվցիի (Կիլան) մէջ, զինուորներուն և ալպանիացի ըմբոստներուն միջեւ։ Ալպանիացի պետ Զէյնէլ և իր ընկերներէն տասը հոգի սպաննուած են։

ՄԻՐԱՃ ԿԻՃԷՍԻ

Միրաճ կիճէսի տօնին առթիւ, առջի գիշեր, մինարէները, հանրային շէնքերը և օսմ. մարտանաւերը լուսազարդուած էին։ Տօլմա Պաղչէի պալատան մէջ կրօնական արարողութիւն մը տեղի ունեցաւ ի ներկայութեան Սուլթանին և գահաժառանգին։ Երէկ, նախարարները և պետական բարձրաստիճան պաշտօնեաները պալատ երթալով՝ իրենց շնորհաւորութիւնները յայտնեցին։

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Ժամացոյցի ընտրութիւն ընելէ առաջ, կարդալ Դ. էյը Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) աստղաբաշխական դիտարանին պետական մրցման պաշտօնական արդիւնքը։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱՒՈՒՐ ՊԱՏՃԱՌ

Ազգային շրջանակներու, ժողովրդի ամէն խաւերուն, տուներուն և շուկաներուն մէջ, գրօսարանը կամ շոգենաւը, ամէն կողմ վերջապէս, օրուան միակ խօսակցութեան նիւթը, վիճաբանութեան առարկան, եկեղեցիներու մէջ գումարումներ ընելու կամ չընելու հարցն է, քանի մը օրերէ ի վեր։

Իզմիրի եղեռնական դէպքը իրաւամբ վեր ի վայր յուզեց ամբողջ Հայ հասարակութիւնը, մանաւանդ որ միտքերու ներկայ գերագրգռեալ վիճակին մէջ, զոր ա՛լ աւելի արծարծելու համար ջանք չի խնայուէր, աւա՛ղ, կը վախցուի որ այդ խնդիրը նորանոր եղբայրասպան կռիւներու տեղի տայ, հոս կամ այլուր։

Ու ամէն կողմէ միահամուռ բողոք մը միայն կ'արտայայտուի։

— Ճար մը, միջոց մը խորհիլ, խնդիրը փակելու, միտքերը հանդարտեցնելու, նոր կռիւներու առաջքը առնելու համար։

Եւ ամէնքն ալ անճրկած մնացած են առանց կարենալ այդ միջոցը գտնելու։

Կուսակցութիւնները կը յամառին ու կ'սպառնան, նոյնը կ'ընեն նաեւ հակակուսակցականները, իսկ ժողովուրդին ստուար մեծամասնութիւնը, սարսափի մատնուած, եղբայրասպան պայքարներու մղձաւանջէն խելայեղ, ի զո՛ւր «ճար մը, միջոց մը» կը հայցէ սպառնացող վտանգին առաջքը առնելու համար։

Երէկ և առջի օր, թէ խմբագրատունը այցելող և թէ դուրսը հանդիպող բազմաթիւ անձեր միեւնոյն յանկերգը կը կրկնէին.

— Ճար մը, միջոց մը խորհինք վերջ տալու համար այս յիմարական հակառակութեան։

Եւ կարծիքներու անվերջ փոխանակութիւնները ո և է գործնական գաղափարի մը չէր յանգեր, որովհետեւ «բանը բանէն անցած էր», ինչպէս կ'ըսէ ժողովուրդը։

Առաջարկուած ու վիճաբանուած շատ մը միջոցներէն լաւագոյնը կամ գործադրելին, ըստ իս, հետեւեալն է։

Ս. Պատրիարք հօր նախագահութեան տակ յանձնախումբ մը կազմել վեց կուսակցական պետերէ և վեց չէզոք ծանօթ անձերէ և անոնց լիազօր իշխանութիւն տալ եկեղեցիներու մէջ գումարման խնդիրը կարգադրելու, ուղղակի Վեհ. Կաթողիկոսին հետ բանակցութիւններ կատարելով և մինչեւ յանձնախումբին տալիք վերջնական որոշումը յանձնառութիւն առնել կուսակցութիւններէ որ թէ՛ Պոլիս և թէ գաւառներուն մէջ, չփորձեն գումարումներ ընել եկեղեցիներուն մէջ։

Եւ որպէսզի խնդիրը չձգձգուի, թո՛ղ Ս. Պատրիարքը իր իսկ նախաձեռնութեամբ ու անմիջապէս Յանձնախումբը կազմէ, հրաւէր ուղղելով Դաշնակցական, Սահ. Ռամկավար և Հնչակեան կուսակցութեանց որ երկ երկու ներկայացուցիչ որոշեն իրենց կողմէ, իսկ չէզոք անձերը թո՛ղ իր կողմէ նշանակէ։

Օրինապաշտները գուցէ առարկեն թէ միթինկներու հարցը արդէն լուծուած է Վարչութեան կողմէ և թէ կարելի չէ վճռուած խնդիր մը վիճաբանութեան դնել, այլ «ամէն գնով» պէտք է յարգել տալ ազգային իշխանութեան վճիռը։

Բայց ներկայ բացառիկ պարագային, ուր միտքերու ծայրայեղ յուզումն ու գերագրգռութիւնը աղետալի չարիքներու, մինչեւ իսկ ոճիրներու, կ'առաջնորդէ կոյր Հայ ժողովուրդին մէկ մասը, կարծեմ կրնանք ու պէտք է որ բացառիկ միջոցներու դիմենք այս աղէտքին առաջքը առնելու համար։

Ատենն է որ պահ մը լռեցնենք ձեւապաշտութիւնները, անձնասիրական զգացումներն ու հակառակորդութեան ոգին և ամէնքս ալ փոխադարձ զիջողութիւններով, նոյնիսկ մեր իրաւունքներն ու համոզումները մասամբ զոհելով, համաձայնութեան մը և հաշտութեան մը յանգինք։

Պարագաներ կան ուր տեղի տալը մեծագոյն արիութիւնն է։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԱՐԻՒՆՇԱՂԱԽ ԿՌԻՒ ՄԸ
ԻԶՄԻՐԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՄԷՋ

ԵՐԿՈՒ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ, ԵՐԿՈՒ ՄԱՀԱՄԵՐՁ ՎԻՐԱՒՈՐ

Կամ այն է որ Կաթող. Կոնդակը իր պտուղները տուաւ կամ այն է որ մերի «բարի պտուղ»ները իրենց պտուղը տուին, ահռելի տեսարանով մը՝ որ վերջացաւ երկու հոգիներու մահուամբ և երկու անձի ալ վիրաւորումով։ Ահաւասիկ իրողութիւնը։ Շաբաթ 17 յուլիս, Դաշնակցականներու կողմէ հրատարակուած թռուցիկ մը՝ որ ստորագրուած էր «Ժողովրդային յանձնախումբ» անունով, կը ծանուցանէր Իզմիրի հայութեան թէ Ստ. Նալբանտեան անունով մի որ և իցէ «ընկեր» հետեւեալ օրը պիտի բանախօսէր եկեղեցիին մէջ։ Իզմիրի Հայերը՝ այս լուրը առնելնուն պէս՝ իսկոյն «հարկ եղած միջոցները» ձեռք կ'առնեն՝ հետեւեալ օրուան բանախօսութիւնը արգիլելու համար։ Շաբաթ իրիկունէ արդէն Իզմիրի ժողովուրդը գինետուններու և սրճարաններու մէջ, խումբեր կազմած իրենց խօսակցութեան նիւթ ըրած էին հետեւեալ օրուան բանախօսութիւնը, և հազուադէպ չէր լսել սա տեսակ բացագանչութիւններ այդ խումբերուն մէջ.— «Վաղը նոյնիսկ զաւակս պիտի ուրանամ այս խնդրին համար»— «Մնաց մնաց մեզի մէկ եկեղեցի մը մնաց, ան ալ ոտնակո՞խ պիտի ըլլայ» —«Հոգիս միայն վաղուան համար է»։ Բոլոր այս խօսքերը յստակօրէն ցոյց կուտան ժողովրդին կամ տրամադրութիւնը՝ իր անկեղծութեան մէջ և կամ անոր լարուած ըլլալը։ Վերջապէս կիրակի առտու կ'ըլլայ։ Թաղ. Խորհրդոյ անդամները հակառակ իրենց սովորութեան՝ այն օրը ժողովի նստած էին Առաջնորդարանը՝ ուսկից շարունակ հրաման ու հրահանգ կը ղրկէին եկեղ. արարողութիւնները շուտ աւարտելու համար։ Ժամը 3ին միջոցները եկեղեցին կ'աւարտի. սակայն անկէ առաջ բանախօս Ստ. Նալբանտեան՝ որ եկեղեցիին բակը կը շրջագայէր՝ ձերբակալուած էր արդէն կառավարութեան կողմէ։ Ասոր վրայ ժողովրդեան մէջ գաղափարներու ընդդիմամարտ հոսանք մը կը ծնի։ Ոմանք մատնութիւն կը համարեն Նալբանտեանի ձերբակալութիւնը, ոմանք ալ այդ պարագան բարեդէպ կը համարէին, քանի որ անով կարելի կ'ըլլար

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆ (129)

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱ

ԿՈՄՍ ՄՈՆԹԷ-ՔՐԻՍԹՕ

Ժ.

ԻՏԱԼԻԱ.— ՍԻՆՊԱ ՆԱՒԱԶԸ

—Կաէթանօ հեռուէն տեսած էր նաւակները, բայց մէկուն հետ չէր խօսած տակաւին։

—Բայց եթէ երբեք մաքսանենգներու պետ չէ, հապա ի՞նչ է ուրեմն։

—Հարուստ ազնուական մը, որ իր հաճոյքին համար կը ճամբորդէ։

«Օ՛ն, այդ անձնաւորութիւնը աւելի խորհրդաւոր կը դառնայ, քանի որ տարբեր կարծիքներ կը յայտնուին իր վրայ, խորհեցաւ Ֆրանց։»

—Ի՞նչ է այդ անձին անունը։

—Երբ իրեն հարցնեն, կը պատասխանէ թէ Նաւազ Սէմպա կը կոչուի։ Բայց կը տարակուսիմ որ իր բուն անունը ըլլայ։

—Նաւազ Սէմպա՞։

—Այո՛։

—Ո՞ւր կը բնակի այդ ազնուականը։

—Ծովուն վրայ։

—Ո՞ւր տեղացի է։

—Չեմ գիտեր։

—Տեսա՞ծ էք զինքը։

—Քանի մը անգամ։

—Ի՞նչ տեսակ մարդ է։

—Ձեր Վսեմութիւնը պիտի դատէ։

—Ո՞ւր պիտի ընդունի զիս։

—Անշուշտ այն ստորերկրեայ պալատան մէջ, որուն վրայ ձեզի խօսած է Կաէթանօ։

—Բնաւ չէ՞ք հետաքրքրուած այդ դիւթական պալատը մտնելու, հոս ցամաք ելած և կղզին անմարդաբնակ գտած ատեննիդ։

—Օ՛հ, այո՛, վսեմափայլ տէր, և մէկէ աւելի անգամներ, յարեց նաւազը. բայց մեր հետազօտութիւնները անօգուտ մնացած են միշտ։ Քարայրին ամէն կողմերը փնտռտուքներ կատարեցինք և ամենափոքր անցք մը իսկ չկրցինք գտնել։ Կ'ըսեն թէ դուռը բանալիով չի բացուիր, այլ մոգական բառով մը։

—Օ՛ն, «Հազարումէկ Գիշերներ»ու մէկ պատմութիւնն է ասիկա, մրմնջեց Ֆրանց։

—Ն. Վսեմութիւնը ձեզի կը սպասէ, ըսաւ ետեւէն ձայն մը, որուն պահնորդին ձայնը ըլլալը հասկցաւ Ֆրանց։

Նորեկին կ'ընկերանային զբօսանաւէն երկու նաւազներ։

Իբր պատասխան, Ֆրանց գրպանէն թաշկինակ մը հանեց և իրեն խօսք ուղղող անձին ներկայացուց։

Առանց բառ մը արտաբերելու, Ֆրանցի աչքերը մեծ խնամով կապեցին, ինչ որ ցոյց կուտար թէ անզգուշութենէ կը վախնային. յետոյ երդում ընել տուին որ բնաւ չպիտի փորձէր աչքերուն կապը հանել։

Ֆրանց երդուընցաւ։

Ասոր վրայ, երկու մարդիկը Ֆրանցի մէյ մէկ թեւէն բռնեցին. ու Ֆրանց սկսաւ յառաջանալ, անոնցմէ առաջնորդուած. պահնորդը անոնց առջեւէն կ'երթար։

Երեսուն քայլ յառաջանալէն յետոյ, Ֆրանց այծին ա՛լ աւելի ախորժագրգիռ հոտը առնելով, զգաց որ բացօթեայ ճաշողներու առջեւէն կ'անցնէր։ Յետոյ յիսուն քայլ եւս շարունակեցին ճամբան, ապահովաբար այն ուղղութեամբ ուրկէ յառաջանալը արգիլած էին Կաէթանոյի, արգելք մը որուն պատճառը հիմա կը հասկցուէր։ Մթնոլորտի փոփոխութենէն Ֆրանց հասկցաւ որ ստորերկրեայ տեղ մը կը մտնէր. քանի մը բոպէ քալելէն յետոյ Ֆրանցին այնպէս թուեցաւ որ մթնոլորտը կը փոխուէր նորէն և գաղջ ու բուրումնաւէտ կը դառնար. վերջապէս զգաց որ ոտքերը կը կոխէին թանձր ու կակուղ գորգի մը վրայ։ Առաջնորդները հեռացան քովէն։ Պահ մը լռութիւն տիրեց, և ձայն մը լաւ ֆրանսերէնով մը ըսաւ, թէեւ օտարականի շեշտ ունենար անիկա։

—Բարի եկաք, պարոն, կրնաք ձեր թաշկինակը հանել։

Ինչպէս դիւրին է հասկնալ, Ֆրանց կրկնել չտուաւ այդ հրաւէրը. թաշկինակը հանելով՝ ինքզինքը գտաւ երեսունըութ-քառասուն տարեկան մարդու մը դիմաց, որ Թունուզցիի տարազ կը կրէր, այսինքն կարմիր գդակ՝ կապոյտ մետաքսէ երկար ծոպով մը, սեւ մետաքսէ ու համակ ոսկեթել բանուած թիկնոց մը, լայն և ուռուցիկ տաբատ, միեւնոյն գոյնով ու ոսկեթել բանուած ռոտապաններ ու դեղին մուճակներ. փառաւոր շալ մը փաթթած էր և սուր ու կոր դաշոյն մը կար գօտիին մէջ։

Գրեթէ դեփ դեղին կտրած այդ մարդը աչքառու կերպով գեղեցիկ դէմք մը և վառվռուն ու սև աչքեր ունէր. իր ուղիղ և գրեթէ ճակտին մակարդակին վրայ գտնուող քիթը, զուտ յունական մաքուր տիպարը ի վեր կը հանէր. իր ակռաները՝ մարգրիտի պէս ճերմակ՝ սքանչելապէս ի յայտ կուգային զինքը շրջանակող սև պեխին տակ։

Միայն թէ այդ գունատութիւնը տարօրինակ էր. կարծես երկար ատենէ ի վեր գերեզմանի մէջ փակուած ըլլալով, չէր կրցած կենդանիներու պէս մարմին առնել։

Առանց բարձրահասակ ըլլալու, բաւական կազմուածք մը ունէր, հարաւաբնակ մարդոց պէս փոքր ոտքերով ու ձեռքերով։

Ֆրանց, որ երազի տեղ դրած էր Կաէթանոյի պատմութիւնը, ամենէն աւելի ուշադրութիւն դարձուց ճոխ կահաւորման։

Ամբողջ սենեակը յարդարուած էր կարմիր և ծաղկենկար կերպասով։ Սենեակին խորը կար տեսակ մը բազմոց և անոր վերև արաբական զէնքեր կախուած էին, ծիրանեգոյն պատեաններով և աղամանդազարդ կոթերով. ձեղունէն կախուած էր վենետիկեան ապակիէ լամբար մը, հիանալի ձեւով ու գոյնով. ոտքերը կը հանգչէին Թրքական գորգի մը վրայ, մինչեւ ոտքին կոճը թաղուելով. վարագոյրներ կախուած էին այն դրան առջև, ուրկէ ներս մտած էր Ֆրանց. նոյնպէս վարագոյր կախուած էր ուրիշ դրան մը առջև, որ շքեղօրէն լուսաւորուած երկրորդ սենեակի մը վրայ կը բացուէր։

Ասպնջականը պահ մը իր հիացման մէջ ձգեց Ֆրանցը, թէև փոխադարձաբար կը զննէր զայն, աչքերը բնաւ չհեռացնելով հիւրին վրայէն։

— Պարոն, բիւր ներողութիւն ի գործ դրուած զգուշութիւններուն համար, որով հոս առաջնորդուած էք. բայց որովհետեւ այս կղզին յաճախ անմարդաբնակ է, եթէ երբեք այս բնակարանին գաղտնիքը երեւան ելլէր, անշուշտ վերադարձիս, բաւական գէշ վիճակի մէջ պիտի գտնէի զայն, ինչ որ անհաճոյ պիտի թուէր ինծի, ո՛չ թէ կրելիք կորուստիս համար, այլ սա պատճառաւ որ ցամաքէն բաժնուելուս ատեն ապահով տեղ մը չպիտի կրնամ գտնել։ Հիմա ձեզ պիտի խնդրեմ մոռնալ այս անհաճոյ դէպքը, ձեզի ընծայելով այնպիսի բաներ, զորս չէիք յուսար գտնել հոս, այսինքն բաւական շնորհքով ճաշ մը և լաւ անկողիններ։

(Շարունակելի)

աւելի եղեռնական միջադէպերու առաջքն առնել։ Այս ձեւով եղած վիճաբանութիւնը՝ եկեղեցիին բակին մէջ, կամաց կամաց բուռն հանգամանք մը կ'առնէ։ Այս պահուն Առաջնորդարանի քավազը խարազանը ուժգին հարուած մը կ'իջեցնէ Հերոս անուն տղու մը՝ որ թունդ Դաշնակցական մըն է։ Բոլոր եկեղեցին՝ որ սոփաներով, դանակներով ու ատրճանակներով զինուած անազգի ամբոխով մը արդէն լեցուած էր, այս առաջին նշանին իսկոյն մոլեգնած վագրերու պէս իրարու վրայ կը յարձակին։ Կարգախօսն էր «գո՛ւրս Դաշնակցականները»։ Եւ իրաւ ալ տղաքը փառաւոր թփոցներ ուտելով կը հալածուին մինչեւ եկեղեցիին արտաքին դուռը։ Խուճապը ու տարափը աննկարագրելի էր։ Դաշնակցականները տեսնելով որ իրենց կերած ծեծը մարսելով ալ ետեւը առնելիք չունին, կսկծին օդին մէջ պէնքջպարպելու։ Սակայն հակա-Դաշնակցականները բնաւ կարեւորութիւն չընծայելով այս ցոյցերուն՝ կը շարունակեն զանոնք հալածել ու ծեծել՝ նոյն իսկ փողոցին մէջ։ Ասոր վրայ «տղաք»ը ճարահատ՝ ուղղակի կոկոյն մէջ կրակել։ Առաջին զոհը կ'ըլլայ Գէորգ Բէշիրեան անուն անձ մը՝ դերձակ, ընտանիքի ու զաւակներու տէր։ Երկրորդ զոհը կ'ըլլայ յոյն աղջնակ մը՝ 10 12 տարեկան որ նոյն պահուն փողոցէն կ'անցնէր։ Իսկ երկու վիրաւորեալներէն մին է Պօղոս անունով մէկը՝ որ երեք տեղէն վիրաւորուած է գնդակով, իսկ միւսը դարձեալ յոյն մըն է։ Ոստիկանութիւնը իսկոյն կը հասնի և կը յաջողի ձերբակալել քանի չափ անձեր։ Կ'ըսուի սակայն թէ բուն մարդասպանները կրցած են խոյս տալ։

Կ'երեւի թէ ժողովուրդը այս չափով գոհ եղած չէ, մանաւանդ Դաշնակցականներու այս երրորդ «հերոսային ժեսթ»ը այնչափ կատղեցուցած է Իզմիրցիները որ կ'սպառնան քլուպին ալ, ընթերցարանին ալ փակել ու կոտրել։ Վերջապէս քար ու քանդ ընել բոլոր այն բաները որոնք Դաշնակցութիւն կը հոտին։ Այնչա՛փ զզուանք ազդած է Դաշնակցութիւնը Իզմիրի մէջ։

Ոմանք ալ կ'ըսեն թէ Դաշնակցութիւնը իր Իզմիրի մասնաճիւղին հրահանգ ղրկած էր «մի՛ ինչ ցոյց սարքել» Իզմիրի մէջ, ցոյց տալու համար Ազգ. Կեդր. Իշխանութեան թէ միթինկներու դէմ իր դրած արգելքը որչա՛փ դառն հետեւութիւններ կ'ունենայ։

Իզմիր — ԱՆՑՈՐԴ

ԻԶՄԻՐԻ ԴԷՊՔԸ

ՆՈՐ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իզմիրի Լա Ռեֆօրմ թերթին օգոստոս մէկ երկուշաբթի օրուան թիւին մէջ հետեւեալը կը կարդանք Հայոց եկեղեցիին մէջ պատահած երկակ սպանութեան առթիւ։

«Մինչ յոյն ազգը, օրինակելի միաձայնութեամբ, այսօր կը պայքարի պահպանելու համար իր առանձնաշնորհումները, իր իրաւունքներու ազատութիւնը, իր բարեպաշտական, կրթական և բարեգործական հաստատութիւններու պահպանումը, Հայ ազգի մէկ մասը, մոռնալով այն սկզբունքները որոնք բոլոր ազգին գոյութիւնը ապահովեցին տիրապետութեան առաջին օրերէն ի վեր, այնքա՛ն սուտ որքան վտանգաւոր գաղափարներով սնած՝ կը ջանայ կործանել ինչ որ հինգ դարու ճնշումները չկրցան ընել։

«Հակառակ եկեղեցական բարձրագոյն իշխանութեան արգելքին, աղօթավայրերը հանրային գումարումներու առջեւ փակելու մասին, արգելք զոր աշխարհական իշխանութիւնն ալ կատարելապէս կ'ընդունի, կարգ մը գաղափարներու կուսակիցներ, որոնք իրենց դաւանած սկզբունքներուն առաջին բառն անգամ չեն գիտեր, բայց կը հաւատան անոնց լաւութեան օրովհետեւ Եւրոպայի կարգ մը միջավայրներուն մէջ այդպէս լսած են, ժամանակէ մը ի վեր կը փորձեն՝ տիրապետութենէն ի վեր հաստատուած իրաց վիճակը կործանել։

«Այսպէս երէկ առտու, բաղխում մը տեղի ունեցաւ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին բակը, այդ կուսակիցներուն և ամբոխին միջեւ։

«Հրացաններ պարպուեցան, մարդիկ, կիներ ու տղաք զարնուեցան, որոնց շատերը օտար էին այդ գայթակղական արարքներուն։

«Պ. Գէորգ Բէշիրեան մեռաւ, գնդակէ մը զարնուած, վերմակի վաճառական Պօղոս և ոսկերիչ Յովհաննէս Եանաքեան վիրաւորուեցան։ Պայքարը փողոցին մէջ շարունակուելով, դեռատի յոյն աղջիկ մը, որ տան մը մէջ ապաստանած էր, մահացու կերպով զարնուեցաւ։ Ատաղձագործ Տիմիթրի Էլիօբուլօս վիրաւորուեցաւ։

«Ոստիկանութիւնը բազմաթիւ ձերբակալութիւններ կատարեց, բայց Գէորգ Բէշիրեանի սպանիչը խոյս տուաւ։

«Կը յուսանք որ իշխանութիւնները հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնեն այդ տեսակ գայթակղական տեսարաններու կրկնումը արգիլելու համար։»

ՄԻԹԻՆԿՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Թանին, իր երէկուան թիւին մէջ, միթինկներու խնդրին վրայ հետեւեալ յօդուածը հրատարակած է Պապանզատէ Իսմայիլ պէյի ստորագրութեամբ։ Միթինկներու հրատապ խնդրին նուիրուած այդ խմբագրականը նոյնութեամբ կ'արտատպենք, իր շահեկանութեանը պատճառաւ.—

Ասկէ մը ի վեր մեր ուշադրութիւնը գրաւած էին հայ եկեղեցիներու մէջ միթինկներու գումարումը, կուսակցական վէճերուն մինչեւ աղօթատեղիները ներմուծումը, որոնք պէտք էր նուիրական ըլլային և քաղաքականութենէ զերծ մնային, և այդ կռիւներուն երբեմն ցաւալի ծեծկռուքներու փոխուիլը։ Կ'ենթադրէինք թէ այս ընթացքով վերջ ի վերջոյ շատ դէշ դէպքեր պիտի ծագէին, միթինկը կազմակերպողներուն օրինակ և զգուշումի պատճառ ըլլալով։ Անցեալները, Նախորդ Պատրիարք Օրմանեան Ս.ի քարոզը արգիլելու համար մայրաքաղաքիս եկեղեցիներէն մէկուն մէջ առաջ եկած դէպքը կը ցուցնէր արդէն թէ աղօթատեղիները հետզհետէ քաղաքական վայրերու ձեւը պիտի առնային։ Իզմիրի դէպքը ցոյց կուտայ թէ աղօթատեղիները ոչ թէ միայն քաղաքականութեան ժողովատեղի, այլ նաեւ քաղաքականութեան կեդրոններ կը դառնային։ Մէկ քանի հոգիի վիրաւորուիլը և սպաննուիլը, յոյն աղջկան մը և երիտասարդի մը՝ առանց բանէ մը տեղեկութիւն ունենալու, լոկ բախտին չար մէկ դիպուածովը, գնդակահար ըլլալը միմիայն հոնկէ անցնելնուն համար, այս ամէնքը ցոյց կուտան թէ կուսակցականներու իրար փողոտելու ճիգը չէզոքներու անդորրութիւնն իսկ կը խանգարէ և կեանքը վտանգի կը մատնէ։ Օրմանեանի դէպքը յիշելով, մենք չուզեցինք երբեք Նախորդ Պատրիարքին կողմը բռնել։ Օրմանեան Ս.ի քարոզը կրնար շատ մը Հայերու զգացումները վիրաւորել։ Սակայն պէտք չէր երբեք ցոյցերու վայր մը դարձնել այն աղօթատեղին, որ Օրմանեան Սրբազանի քարոզին վայրը չէր կրնար դառնալ այդ առթիւ։ Այսու հանդերձ, այդ դէպքը ամէնէն թեթեւը կրնայ նկատուիլ ցարդ պատահածներուն մէջ։ Որովհետեւ վերջերս Բերայի Հայ եկեղեցիին և Իզմիրի դէպքը՝ որ կառավարութեան միջամտութիւնը անհրաժեշտ դարձնող կարեւորութիւն մը կը ստանայ, պէտք կը զգացնէ որ վերջ տալու է այս վիճակին։ Մենք լուռ մնալը նախամեծար համարած էինք, մեր հայ հայրենակիցներուն զգացումները վիրաւորելէ զգուշանալով. որովհետեւ միշտ իբրեւ միջամտութիւն նկատուած են մեր այն յորդորները՝ զորս տուած ենք անդարմանելի դժբախտութիւն մը պատահելէ առաջ. հետեւաբար բարիքի տեղ գէշութիւն առաջ բերել կարելի էր։ Հաւանական է որ կառավարութիւնն ալ այս պատճառաւ գործը իր վիճակին ձգելով, լոկ դիտողի դեր մը ստանձնած էր։ Կառավարութեան այսքան անաչառութիւնը կրնայ չափազանց համարուիլ, որովհետեւ կառավարել՝ կը նշանակէ գէշութիւնները և աղէտները կանխել։ Եթէ կառավարութիւնը ատենին արգիլած ըլլար քաղաքական միթինկի գումարումը եկեղեցիներուն մէջ, Իզմիրի մէջ քանի մը հոգի չէին զոհուեր. միայն թէ, եկեղեցական գործերու միջամտութիւնը կրնար բարոյական անդարմանելի և յոռի ազդեցութիւն մը առաջ բերել չափազանց դիւրազգած ժողովուրդի մը վրայ։ Ուստի կառավարութիւնը նախամեծար համարեց սպասել, որպէսզի խնդրին մասնակից եղողները գործնական ապացոյցներով ու անձամբ համոզում գոյացնեն։ Այդ գործնական ապացոյցը դառն փորձառութիւն մը եղաւ. Նորէն փա՜ռք Աստուծոյ որ այնքան ընդարձակ և ծաւալուն աղէտի մը հանգամանքը չառաւ. որովհետեւ դէպքերը կրնային աւելի սոսկալի և ընդարձակ հանգամանք մը ստանալ, և շատ դիւրաւ։ Այս հարուածը կառավարութիւնը մղելով հանդերձ որ իր պարտականութիւնը կատարէ և ոճրագործները ձերբակալէ ու պատժէ, մեր հայ հայրենակիցներուն ալ աչքը բացած է։ Արդէն Հայոց Կաթողիկոսը կոնդակ մը գրած է, թէ եկեղեցիները քաղաքական մարդոց և տենդաբաններու հաւաքատեղի չեն, այլ աղօթատեղիներ. ուստի ասիկա նկատողութեան առնելով միթինկները արգիլած է. բայց գրգռուած գլուխները բնականաբար իրենց սովորութենէն ետ չկենալով և կրօնական պաշտօնեաներու խորհուրդին ալ չանսալով, զէնքի և ատրճանակի դիմած են։ Իր հակառակորդը գնդակով համոզելու այդ ձեւը քանի մը խեղճեր մահացուց, սակայն մեր հայ հայրենակիցներուն համար անհերքելի փաստ մը եղաւ։ Այսուհետեւ ամէնէն վարանոտներն իսկ կ'ըսեն թէ եկեղեցիներու մէջ քարոզէ և աղօթքէ զատ բանի մը պէտք չէ յատկացուին, և այդ բանին համար ամէն միջոցի պիտի դիմեն։ Նոյն իսկ Ժամանակի երէկուան թիւին մէջ այդ հակառակորդներուն մէկ հանրագրութիւնը հրատարակուած է, Պատրիարքին ուղղուած։ Ստորագրողները երկաթագործ, ձկնորս, գինեպան, կօշկակար, ատաղձագործ արհեստաւորներ են. բայց ճշմարտութիւնը եթէ մտածուի, ամէնէն աւելի աղօթատեղիներէն օգտուողները անոնք են։ Անոնք նիւթով զբաղելնուն համար, իրենց ապրուստը դժուարաւ ճարելէ յետոյ իրենց հոգին քիչ մըն ալ բարոյականով ապրեցնելու կարօտ մարդիկներ են. քաղաքականութիւնը անոնց հոգիին համար սնունդ մը չէ, այլ թոյն է. հետեւաբար ամէնէն աւելի անոնց պաշտամունքի պէտքն ու իրաւունքն է որ արհամարհուած է։ Այս որոշումը տրուելէն յետոյ քաղաքիս հայ եկեղեցիներուն մէջ քաղաքականութեամբ պիտի զբաղի՞ն այսուհետեւ. չենք յուսար։ Մէկ կողմէ եկեղեցի յաճախող մեծամասնութիւնը, որ ամէնէն անկեղծ և ամէնէն լուրջ [illegible] խուռն դասակարգը կը կազմէ, և միւս կողմէ կառավարութիւնը վերջ պիտի գտնեն արիւնալի վախճան ունեցող այս վիճակին։ Ա՛լ Իզմիրի դէպքէն վերջ կառավարութիւնը չկրնար պարտաւորանց գտնուիլ, քաղաքական դիւրազգածութիւններ չվիրաւորելու համար։ Ոչ միայն հայ եկեղեցիներուն, այլ նաեւ յոյն եկեղեցիներուն մէջ ալ կը հանդիպինք այս վիճակին։ Օրինակի համար, անցածները Գատըգիւղի Յունաց եկեղեցիին մէջ ուշագրաւ կռիւներ տեղի ունեցան. մէկը Գատըգիւղի մետրապոլիտին, միւսը Պատրիարքին կողմնակից էր. անոնք թէպէտեւ լոկ խօսքով յարձակում բրած են, սակայն յուսալի է թէ օր մը հոն ալ գլուխներ տաքնալով գէշութիւն մը առաջ պիտի գայ։ Վերջապէս, քանի որ պաշտամունքի ազատութիւնը ապահովուած է սահմանադրութեամբ, կառավարութիւնը այս իրաւունքին պահպանութեանը պէտք է աշխատի, և եկեղեցիները ակնարկ մը նետելով զանոնք պէտք է քաղաքական ախտերէն մաքրագործէ, և անոնք որ իրենց հոգեւոր խաղաղութեան համար կ'ուզեն աղօթել իրենց արարչին, անոնց բարոյական անդորրութիւն պահպանէ։ Ապահով ենք թէ կառավարութեան այս պարտականութիւնը ամէնէն աւելի մեր Հայ հայրենակիցներն են որ պիտի դիւրացնեն։

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ, որ գումարուեցաւ Ս. Պատրիարք հօր նախագահութեամբ, զբաղեցաւ հետեւեալ խնդիրներով.

1. Նախ կարդացուեցաւ Թիֆլիզէն ուղղուած երկու հեռագիրներ որոնցմով կը ծանուցուէր թէ Վեհ. Հայրապետը Թիֆլիզէն մեկնած է Էջմիածին։

2. Ս. Նախագահը հաղորդեց ժողովին Իզմիրի առաջնորդարանին հեռագիրը որ կը գուժէր անցեալ կիրակի օր եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ տեղի ունեցած աղէտալի դէպքը։ Խառն Ժողովը մեծապէս զգածուած իր խորին ցաւը յայտնեց տեղի ունեցած անկարգութեանց և արիւնհեղութեան համար և որոշեց դէպքին պարագաներուն վրայ առաջնորդարանէն լիակատար տեղեկութիւն պահանջել, միւս կողմէ Խառն Ժողովը իր Նախագահին յանձնեց իր Պատրիարքական հեղինակութեամբ հրաւէր կարդալ որոնց որ անկ է որպէսզի հոգ տանին խափանելու այսպիսի եղբայրասպան վէճերու վերադարձը։ Այս առթիւ Խառն Ժողովը պատշաճ դատեց որ Հայ լրագրապետներն ալ խոհականութեան յորդոր կարդան ազգայիններուն և զգացնեն այն դառն հետեւանքները որ կրնան ծագիլ գրգռումներէ և վտանգել Ազգին շահերն ու խաղաղութիւնը։

3. Մայր Դիւանը Ազգ. Ժողովոյ որոշման համաձայն հաղորդած էր երեսփոխան Պ. Վահան Թէքէեանի մէկ հարցագիրը որով տեղեկութիւն կը խնդրուէր այն հրատարակութեանց մասին, թէ Պատր. Փոխանորդը վարձատրութիւն մը խնդրած ըլլայ Նպաստից սնտուկէն և թէ ժողովին բանաձեւին համաձայն խնդիրը կը յանձնէր Խառն Ժողովի ուշադրութեանը։ Ըստ յանձնարարութեան Խառն Ժողովը ուշադրութեան առաւ խնդիրը և լսեց Ն. Գերապատուութեան բացատրութիւնները և նոյն իսկ տեսաւ այս մասին Նպաստից Յանձնաժողովին քարտուղարին ուղղուած գրութիւնը և կատարելապէս համոզում գոյացուց թէ Փոխանորդը իր քրոջ հիւանդութեան ճգնաժամին մէջ նիւթապէս ու բարոյապէս ընկճեալ, տեղի ունեցած առաջարկութեան մը վրայ, թելադրուեր է Նպաստից սնտուկէն նուէր խնդրելու, զոր սակայն չէ ալ ստացած և թէ գեղծարար ընթացք երբեք ունեցած չէ, մանաւանդ իր անշահախնդրութիւնը ապացուցուած է սաս. Սահմանադրութեան հրատարակութեան առթիւ գաղթականներու տրուած առօրեայ նպաստից հաշիւներէն որոնք ստուգուած են Տնտես. Խորհրդոյ քննութեամբ։ Հետեւաբար Խառն Ժողովը նկատի առնելով Ն. Գերապատուութեան երկու տարիէ ի վեր ունեցած բարեխիղճ պաշտօնավարութիւնը, բարոյապէս և նիւթապէս քաջալերանաց արժանի դատեց զինքը և որոշեց իր այս քննութեան արդիւնքը տեղեկագրել Ազգ. Ժողովին։

4.— Երուսաղէմի պատր. տեղապահ Տ. Դանիէլ Ծ. վարդ. գրով մը առաջարկած էր որ Պոլսոյ փոխանորդ Սմբատ վրդ. եւս անդամակցի կազմուած փաստաբանական յանձնախումբին։ Ժողովը յարմար դատեց որ Սմբատ վարդ. ներկայ գտնուի յանձնախումբին, հաղորդելու համար տեղեկութիւններ։

5.— Ասկէ առաջ Զարսանճագի գաւառ. ընդհ. ժողովի ընտրութիւնը կատարուած և տեղեկագրով մը ներկայացուած էր արդիւնքը։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ նոյն տեղեկագիրը և օրինաւոր գտնելով հաստատեց զայն. Ժողովը, և որոշեց հրահանգ տալ որ վախճանեալ երկու անդամներուն տեղ նոր ընտրութիւն կատարեն, փոխանակ անոնց տեղ կատարուած նախորդ ընտրութեանց ցանկէն համեմատականի միացածները անցնելու։

6.— Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը և Կիլիկիոյ կեդր. որբախնամ յանձնաժողովը կը խնդրէին որ Տ. Փառէն վրդ. Միքայէլեան շարունակէ վարել Մարզուանի որբանոցին տեսչութիւնը։ Ժողովը հաւանեցաւ այս խնդրանքներուն, բայց որովհետեւ յիշեալ վարդապետը Բաղէշի առաջ. տեղապահ կարգուած ըլլալով դատ. վարչութիւնը անոր անմիջական ներկայութիւնը կը խնդրէր, Ժողովը որոշեց անոր տեղ Կորիւն վրդ. Էլմիրճեանը առաջն. տեղապահ կարգել Բաղէշի։

7.— Հալէպէն Սասունցի ազգայիններ կը խնդրէին որ Սասունցի և Երուսաղէմի միաբան Հմայեակ վրդ. Սրէջեանը կոչել Սասնոյ վիճակի հովուութեան պաշտօնին։ Մշոյ առաջնորդն ալ նոյն եկեղեցականին ներկայութեան պէտքը անհրաժեշտ համարած ըլլալով՝ Սասնոյ հովուութեան պաշտօնին, ժողովը որոշեց խնդիրը հաղորդել Երուսաղէմի Պատր. տեղապահին և խնդրել պէտք եղած արտօնութիւնը տալ Հմայեակ վրդ.ի առանձնելու նոյն պաշտօնը։

8.— Գարակէօմրիւկ-Սալմաթօմրուքի ազգայինները հանրագրով մը կը խնդրէին հրկիզեալ Զարիաքան Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ վերաշինութիւնը։ Ժողովը տեղեկանալով այս նպատակաւ կատարուած գործողութեանց՝ յանձնեց տնտեսն. խորհրդին հարկ եղած կանոնական քննութիւնները կատարել և տեղեկագրել ըստ այնմ կարեւորը տնօրինելու համար։

9. Զօնկուլտաքի Թաղ. Խորհուրդը յայտնելով թէ միւլք գետին մը գնուած է, եկեղեցւոյ և դպրոցի շինութեան հարկ եղած ծախքերուն համար հանգանակութեան ժամանակաւոր արտօնութիւն մը կը խնդրէր։ Ժողովը տնտես. խորհրդին կատարած քննութեան արդիւնքին վրայ, որոշեց տալ նոյն տոմարը պայմանաւ որ հանգանակութիւնը կատարուի տեղւոյն մէջ և գումարը դիմուած ըլլայ միայն այն ազգայիններուն, որոնք գործով յարաբերութիւն ունին Զօնկուլտաքի հետ։

10. Մայրաքաղաքս պանդխտող Բինկեանցի ազգայինները Կրթասիրաց Ակումբ անունով ընկերութիւն մը կազմած ըլլալով տեղւոյն ազգ. վարժարաններուն օժանդակելու նպատակաւ, ներկայացուցած էին կանոնագիրը և խնդրած հաստատութիւնը։ Ժողովը յանձնեց Տնտես. և Ուսումնական խորհուրդներու, հարկ եղած կանոնական նախաքննութիւնները կատարելու համար։

11. Նոյնպէս Ժողովը Հայոց Միացեալ Ընկերութեան որոշեց յանձնել Զարսանճագի Մազրա գիւղացիներուն մէկ հանրագիրը որով նոյն ընկերութեան օժանդակութիւնը կը խնդրէին գիւղին մէջ հաստատուած դպրոցին շարունակութեանը համար։

ՑԱՒԱԼԻ

Ցաւով կը լսենք թէ Իզմիրի ծանօթ վաճառականներէն Միհրան էֆ. Իփլիքճեան յանկարծամահ եղած է Պուճա բարեկամի մը տունը ուր այցելութեան գացած էր։ Հանգուցեալը սիրուած դէմք մըն էր Իզմիրի մէջ, և իր անակնկալ մահը խորին յուզում պատճառած է ու հասարակ քաղաքին բոլոր բնակիչներուն։

Ցուցարկաւորութիւնը կատարուած է երկուշաբթի օր։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ամեն. Ս. Պատրիարք հայրը, Ս. Փրկչի Ազգ. հիւանդանոցի հանդէպ իր յարատեւ հոգածութեան նոր ապացոյց մը եւս տուած է, իր անձնական ծախքով, տետրակի ձեւով 10000 օրինակ տպագրել տալով և 'ի նպաստ նոյն հաստատութեան վաճառուելու համար հոգաբարձութեանս յանձնելով իւր պատրիարքական անդրանիկ կոնդակը, որով Հայ ազգին կընծայէ իւր հայրական օրհնութիւնները և պատուական խրատները, գրական ընտիր ոճով մը խմբագրուած։

Կը հրաւիրուին պատ. ազգայինները գնել մէկմէկ օրինակ սոյն ընտիր կոնդակէն, զայն ունենալու համար միշտ իրենց քով և այդու նպաստել միանգամայն Ազգ. հիւանդանոցին։

Վաճառման կեդրոնատեղին է, Մեծ նոր խան հոգաբարձութեան գրասենեակը, կը գտնուի նաեւ բոլոր հայ գրավաճառաց քով, 'ի գին 40 բարայի։

⁂ Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Այրի Տիկ. Սօֆի Ն. Շահպազ, իր յաւէտ ողբացեալ ամուսնոյն Եղիա էֆ. Շահպազի մահուան տարեդարձին առթիւ, 'ի նպաստ Ազգ. հիւանդանոցին նուիրած է 10 օսմ. ոսկի։

(Կնիք Հոգաբարձութեան)

ՕՐՈԶՏԻ ՊԱՔ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԷՕՄԷՐ ԷՖ. ԽԱՆ, ՊԱՂՉԷԳԱՓՈՒ, ՊՈԼԻՍ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԱՄԷՆԷՆ ԱԺԱՆ ԱՊՐԱՆՔ ԾԱԽՈՂ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է
ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ՄԸ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ

Կարճ և երկայն գուլպայ, ֆանէլա, քաչ-քօրսէ, սուիթըրս, շապիկներ, այրերու, կիներու և տղոց յատուկ պատրաստ զգեստներ, պլուզներ, ժիւբեր և ժիւբօններ, բէնեաւարներ, քօրսէներ, թաշկինակներ, ձեռնոցներ, հովանոցներ և անձրեւանոցներ, անուշահոտութիւններ, դանակեղէն, մարօքէնէ առարկաներ, ճամբորդութեան և բարիզեան ապրանքներ, առանձին առարկաներ, թօհաֆիէ, ժանեակներ, պրօտրրի, մետաքսէ կերպասներ, բրդեղէն և բամպակեղէն ապրանքներ, ճերմակեղէն, կարասիներ, ժամլաթ, [illegible], ժամացոյց և ոսկերչական ապրանքներ։

Մեծ վաճառում բրդեղէն կտորներու խիստ աժան գիներով։

Օռոզտի Պաք վաճառատունը միակ կեդրոնատեղին է «ՌՖ ՆՖ» կարի մեքենային և «ՕՄԷԿԱ» ժամացոյցներուն, որոնց և ո՛չ մէկ կերպով կը հաւասարի այդ արժէքը ունեցող ուրիշ ո և է ժամացոյց։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵԾ ԱՇԽԱՏԱՆՈՑ
Կալաթա, Եիւքսէք-Գալտըրըմ, թիւ 45

Սոյն աշխատանոցին տէրը երկար տարիներ Եւրոպայի զանազան արուեստանոցներու մէջ աշխատելէ յետոյ տարիէ մը ի վեր հաստատուած է Կալաթա, Եիւքսէք-Գալտըրըմ։ Իր աշխատանոցին մէջ կը փորագրուին ամէն տեսակ գործեր նուրբ և ճաշակաւոր, ինչպէս նաեւ քիմիական մեթոտներով զինկօկրաֆիէ կաղապարներու խնամեալ արտադրութիւն։ Քաուչուքէ կնիքներու փորձ վարպետներ անմրցելի կը դարձնեն քաուչուքէ կնիքներու գործերը։ Մէկ լեզուով կնիք մը կլոր կամ ուրիշ ձեւ 6 ղրշ., երկլեզուեայ կնիք մը 8 ղր., երեք լեզու քաուչուքէ կնիք մը 10 ղրշ.։ Տպագրութեան արագատիպ մեքենայով մը օժտուած է արուեստանոցը, ուր կը տպագրուին ամէն տեսակ գործեր. ուժ տրուած է աւելի առեւտրական տպագրութեանց. 60 ղրշ.էն վեր տպագրութեան գործ ապսպրողներուն քաուչուքէ երկլեզուեայ կնիք մը կը նուիրուի։ Գաւառներէն յանձնարարութեանց կը սպասուի։

ՀԱՅԿ. ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑԻ ՏՆՕՐԷՆ-ՎԱՐԻՉ
ԳԷՈՐԳ Ն. ԻՒԹՈՒՃԵԱՆ
Փորագրիչ-տպագրիչ
50—20

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԻԶՄԻՐԻ ԴԷՊՔԸ

Իզմիրէն յուլիս 20 թիւով կը հեռագրեն թէ Հայոց եկեղեցիին մէջ ծագած դէպքին առթիւ Գասպար անուն անձը իբր ոճրագործ ձերբակալուած է Պուրնովայի մէջ։

ՓԱՍՏՐՄԱՃԵԱՆ ԷՖ.

ԱԶԱՏ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ

Պետրբուրկի օսմ. դեսպան Թուրխան փաշա երէկ հեռագրով մը կը ծանուցանէ Բ. Դրան թէ՝ Պ. Իզվոլսքի յայտարարեր է որ ինք թէեւ հարկ եղած հրամանը տուեր է Պաթումի իշխանութիւններուն՝ ազատ արձակելու համար Օսմ. երեսփոխան Փաստրմաճեան էֆ.ն, սակայն կը կասկածի որ տեղւոյն դատական իշխանութիւնը դժուարութիւն յարուցանէ։

⁂ Մինչեւ ուշ ատեն Թուրխան փաշայէ նոր հեռագիր մը չեկաւ Արմէն Կարօի ազատ արձակումը ծանուցանող, սակայն Պաթումէ հասած վերջին հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Փաստրմաճեան էֆ. ազատ արձակուած է։

ՍԱՀՄԱՆԱԳԼԽԻ ՄԻՋԱԴԷՊ

Գոսովայէ կը հեռագրուի թէ Գարատաղի սահմանագլխին վրայ Գարատաղցիներու կողմէ օսմանցիներու վրայ զէնք արձակուած է։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՀՕՐԱՆԻ ՄԷՋ

Ճէպէլ Հօրանի մէջ բնակող Տիւրզիները Գասրաքի Շամի կողմերը կարգ մը գիւղերու վրայ յարձակելով թալած և ոչխարած շատ մը այրեր և կիներ սպաննելու և ճամբուն վրայ հանդիպած վաճառականները կողոպտելու յանդգնած ըլլալնին Սուրիայէ տեղեկութիւն տրուած էր։ Երկար ատենէ ի վեր Հօրանի գիւղերուն մէջ ապստամբութիւններ և աւազակութիւններ գործող Տիւրզիները այս անգամ մեծ չարագործութիւններ գործած ըլլալով, նախարարական մասնաւոր գումարումի մը մէջ որոշուեցաւ պարագլուխները անմիջապէս օրէնքի տրամադրութիւններու համաձայն խստիւ պատժելու, այդ ըմբոստները նուաճելու և այդ շրջանակներուն մէջ հիմնական բարեկարգութիւնը ի գործ դնելու համար ծերակուտական Սամի փաշայի հրամանատարութեան տակ բաւականաչափ զինուոր ղրկել, պէտք եղած տեղերը պաշարման վիճակ հաստատել և պէտք առնուածներու դատավարութիւնները անմիջապէս տեսնել հիմնական բարեկարգութիւն մը ներմուծելու համար։ Սամի փաշայի ընդարձակ իրաւասութիւն տրուած է։ Նաեւ այս որոշումները կայս. իրատէով վաւերացուած են։

«ԼԱ ԲՐԷՎՈՒԱԵԱՆԹ»
ԿԵԱՆՔԻ ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՀՈՒԱՆ ՊԱՐԱԳԱՅԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՈՎ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1898ԻՆ

Անհատական ձեռնարկութիւն, որ կը գործէ Ֆրանսական կառավարութեան հսկողութեան ներքեւ.—Վարիչն է կեանքի փոխադարձ ապահովագրութիւններու ընկերութեանց երաշխաւորութեան և վարչութեան անանուն ընկերութիւնը

ՈՐ ՈՒՆԻ 3,000,000 ՖՐԱՆՔ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ, 3, ՏՕԹԻՒԼ ՓՈՂՈՑ, ՓԱՐԻԶ

Ապահովագիրներ ամէնուն տրամադրելի, ամիսը 5 Ֆր.էն սկսեալ վճարումով

Պանք տը Ֆրանսի մէջ մէջ 1910 Յունիս 15ին դրուած գումար՝

21,000,000 ՖՐԱՆՔԻ ՄՕՏ

Ամէն տեսակ տեղեկութիւններու համար դիմել Կ. Պոլսոյ Տնօրէնութեան

ԿԱԼԱԹԱ — ՏՆՕՐԷՆ
ԹՕՓՀԱՆԷԼԻ ՊԱՐԱՔ — Փ. ՌԷՊՈՒԼ
36—1

ԶԵՆԻԹ

Տիեզերապէս ճանչցուած իր լաւագոյն ժամացոյցը եւ պաշտօնապէ ընդունուած հետեւեալ վարչութիւններէն.

Անատոլուի օսմանեան երկաթուղիներու ընկերութիւն
Շիրքէթը Խայրիյէ
Օսմանեան ոստիկան զօրաց վարչութիւն
Իտալիոյ պետական երկաթուղիները
Ռուսական երկաթուղիները
Յունական երկաթուղիները

ՄԵԾ ՄՐՑԱՆԱԿ ՓԱՐԻԶԻ 1900Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԷՆ

ԱՐՏԱՔՈՅ ՄՐՑՄԱՆ, ԱՆԴԱՄ ԺԻՒՐԻԻ, ՄԻԼԱՆԻ 1906Ի ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

Նէօշաթէլի (Զուիցերիա) դիտարանին 1909ի պետական մրցման մէջ ճշդութեան այնպիսի աստիճանի մը հասած է, որուն և ոչ մէկ ժամացոյց հասած էր մինչեւ այն ատեն։

ՈՍԿԻ, ԱՐԾԱԹ, ՆԻՔԷԼ, ԵՒ ԱՄԷՆ ՄԵԾՈՒԹԵԱՄԲ

Կը ծախուի հետեւեալ վաճառատունները՝

Գ. ՍԱՐԳԻՍՕՖ ԵՒ ԸՆԿ.	Ժ. ԲԱԼՈՒՔԱ	ԵՓՐԵՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ
Ճէյալ պէյ խան	Բերա եւ Պաղչէ-Գաբու	Մեծ-Շուկայ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Զենիթ ժամացոյցներու գործարանն արդէն 40 տարիէ ի վեր հանրածանօթ է Թուրքիոյ մէջ իր Սարգիսօֆ ժամացոյցներով, որոնցմէ, իրենց առաջնակարգ յատկութեանց շնորհիւ, մօտաւորապէս 1 միլիոն ծախուած են ցարդ Թուրքիոյ ամէն կողմերը, մանաւորաբար բանակին մէջ, առանց երբեք ամենափոքր գանգատի մը տեղի տալու։

زنیت

ՔԱՂՈՒԱԾ
ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՈՐՈՇՄՆԱԳՐԷՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՆԷՕՇԱԹԷԼԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՆԱՀԱՆԳԻՆ

Նկատողութեան առնելով 1905 Մայիս 23ի կանոնագիրը, որ կը վերաբերի նահանգային աստեղագիտական դիտարանին մէջ քրօնօմէթրներու և բանտիւլներու քննութեան, ինչպէս նաև տարեկան մրցման մէջ լաւագոյն հանդիսացող քրօնօմէթրներու և բանտիւլներու յատկացուած մրցանակներու բաշխման.

Նկատողութեան առնելով նաև նահանգային դիտարանի տնօրէնին տեղեկագիրը, որու կցուած են 1908 տարւոյ մէջ քննութեան ենթարկուած քրօնօմէթրներու գնացքին ցուցակները և վիճակացոյցները։

Լսելով նաև ճարտարարուեստի և երկրագործութեան բաժնի տնօրէնին բացատրութիւնները,

ԿԸ ՎՃՌԷ

Կանոնագրին սահմանած մրցանակները սա կերպով բաժնել 1908ի շրջանին համար.

Ա. Գործարանատէրերու յատկացուած մրցանակներ զոյգանի եւ ճաւու լաւագոյն վեց քրօնօմէթրներու համար սէրիի մրցանակ։

Ա. ԿԱՐԳ.

	Թիւ դասակարգութեան
Ա. Պ. Պ. Ժ. Ֆավր-Ժագօ և Ընկ. Գործարան Զենիթ ժամացոյցներու, ի Լօքլ	22,8
Բ. Պիւհրէ, ի Լօքլ	22,5
Բ. Տիթիշայմ, Շօ տը Ֆօն	22,1
Բ. Տ. Նարտէն, ի Լօքլ	19,2
Գործարան Լոնժինի, ի Սէնթ-Իմիէ	14,2

Ի դիմաց Պետական Խորհրդոյ

Դիւանադպիր՝ ԲԷՐՐԷՆ Նախագահ ՏՈՔԹ. ԲԷԹԹԱՎԷԼ 50-8

ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ԶԵՆԻԹ ԺԱՄԱՑՈՅՑԻ ՀԵՏ ՊԱՀԱՆՋԵԼ 15 ՏԱՐՈՒԱՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՎԿԱՅԱԳԻՐԸ՝ ԸՍՏ ՕՐԻՆԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌՈՂԻՆ ԿՈՂՄԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրեւամերիկեան

(Cie. de navigation Austro-Americana)

ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կանոնաւոր մեկնում ամէն հինգշաբթի օր։ Մասնաւոր դիւրութիւններ կ'ընծայուին հայ ճամբորդներուն։ Շոգենաւերը ըկին պատուական ունին։ Սնունդը խնամուած է։ Ելեկտրական օդափոխում և լոյս։ Մարքոնիի դրութեամբ անթել հեռագիր։ Բժիշկ և գթ. քոյր։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, Շարապ իսկելէսի փողոց, Լոյտ Օթրիշէն գործակալութեան նախկին շէնքին դիմաց և Արապեան խանին կից, թիւ 24։

Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄՈՒԶԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ ՓՆՏՌԵՑԷ՛Ք

ԶԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ

ՆՈՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿ ՀԱՆԱԾ

ԱՀՐԻՒԷ ԵՒ ՎԱԹԱՆ

Սիկառի առաջնակարգ եւ ընտիր

ԹՈՒՂԹԵՐԸ

ԲՈԼՈՐ ԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ
ԿԸ ԳՏՆՈՒԻՆ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆՔ - ՖԷՐԱՅՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ՝	130,000,000 ֆուրոն
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ՝	39,000,000 ֆուրոն

Կեդրոնատեղի՝ ՎԻԷՆՆԱ

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Պոլսոյ և Բերայի գրասենեակներով), Ակրամ, Աուսիկ, Պիէլից, Պիալա, Պօզէն, Պրուն, Պէշթա, Չէրնովից, Ֆրիտէք-Միսթէք, Կրաց, Ինսպրուք, Գարլսպատ, Քլանկէնֆուրթ, Քրաքաւ, Լէմպէրկ, Մարիէնպատ, Մէրան, Բիլզէն, Բրակ, Բրօսնից, Րայխէնպէրկ, Ս. Բօլթէն, Թարնով, Թէբլից, Թէշէն, Վիլաչ և Նէօշթատ։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն պանքային ամէն գործառնութիւն կը կատարէ. փոխատուութիւն կ'ընէ հաշուընթացով և արժէթուղթեր աւանդ ձգուելու փոխարէն։ Առեւտրական թուղթեր կը զեղչէ։ Չէքեր և վարկագիրներ շրջաբերութեան մէջ կը դնէ ու հեռագրաւ գումարներ վճարէ Թուրքիոյ և արտասահմանի գլխաւոր քաղաքներուն վրայ։ Թուրքիոյ և օտար երկիրներու վրայ քաշուած առեւտրական թուղթերու վճարումը կը կատարէ խիստ չափաւոր տոկերով։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ։ Բաժնեթուղթերու գնում և վաճառում կ'ընէ անմիջական կերպով յանձնելի։ Կը գնէ եւ կը ծախէ թանկագին դրամներ ու տոմսակներ, զարդոսկիներ ևայլն։

Վինըր Պանք-Ֆէրայն խնայողական սնտուկի մասնաւոր սպասարկութիւն մը հաստատած է, %ին 3½ տոկոսով և իր յաճախորդներուն խնայողութիւնները կ'ընդունի, սկսեալ ոսկեդրամ յիսուն ղրուշէն։

«Սէյֆս» դրամարկղները, որոնք Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին մէջ կը գտնուին, խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կը տրուին և ամէն ապահովութիւն կ'ընծայեն։

BANQUE D'ATHENES
ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

(ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ)

ԱՄԲՈՂՋԱՊԷՍ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
50,000,000 Դրախմի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ
9,275,000 Դրախմի

Կեդրոնատեղի՝ Աթէնք

Մասնաճիւղեր.— Կ. Պոլիս (Ղալաթիոյ և Պոլսոյ գրասենեակներով), Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Խարթում, Մանսուրա, Զագազիգ, Լիմասօլ (Կիպրոս), Սելանիկ, Քավալա, Իզմիր, Քսանթի, Սէրէզ, Սամսոն, Տրապիզոն, Քիոս, Եանինա, Պիրէա, Բաթրաս, Վոլօ, Շիրա, Քալամաթա, Թրիփոլիս, Լարիսա, Հանիա, Գանտիա, Րէթիմօ (Կրետէ)։

Հեռագրական հասցէն՝ ԱԹԷՆՕՔԼԷՍ

Աթէնքի պանքան կը զբաղի դրամատանց վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով. փոխատուութիւն ապրանքներու և արժեթուղթերու վրայ, փոխանակագիրներու զեղչում, առնելիքի գանձում, վարկագրերու շրջաբերութիւն, փոխանակագիր, Թուրքիոյ ու Եւրոպայի քաղաքներուն վրայ չէքերու փոխանցում հեռագրաւ, հաշուընթաց։

Սակարանական գործառնութիւններ եւ արժէթուղթեր.— Սակարանական հրամաններու գործադրութիւն մեր ու եւրոպական հրապարակներուն վրայ, չափաւոր պայմաններով։ Արժեթուղթերու պահպանութիւն՝ աննշան վարձքի մը փոխարէն։ Զեղչ և գանձում ամէն կարգի կտրօններու։

Աւանդ.— Աթէնքի պանքան դրամական աւանդ կ'ընդունի, տարին 3% (հարիւրին երեք) տոկոս վճարելով։

Խնայողութեան սնտուկ.— Աթէնքի պանքան՝ փոքր խնայողութիւնները քաջալերելու համար, խնայողութեան սնտուկի սպասարկութիւն մը կազմակերպած է, որով %ին 4 տոկոս կու տայ դրամական աւանդներու։

Առեւտրական ճիւղ.— Աթէնքի պանքային Պոլսոյ գործակալութիւն Տէյիրմէն խանի (Պոլիս, Եէմիշ-Իսկելէսի) մէջ, Նաւամատոյցին մօտ, իր մթերանոցը կ'ընծայէ շատ չափաւոր վարձքի մը փոխարէն, իր յաճախորդներու ապրանքներուն պահպանութեանը, թէ՛ երբ աւանդ և թէ երբ երաշխաւորութիւն իր ըրած փոխատուութեանց։ Աթէնքի պանքային Լոնտոնի մասնաճիւղին մէջ ալ առեւտրական բաժին մը կայ, որ ամէն կարգի առեւտրական գործերով կը զբաղի խիստ չափաւոր պայմաններով։

Ընդհ. տնօրէն
Զ. Ք. ՄԱՑԱՍ

MILKMAID BRAND

Միլքմէյտ Պրէնտ
Սուիս Միլք

ԱՇԽԱՐՀԻ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ
ՍՆՈՒՆԴՆ Է

Մեծ անձեր որ գործածած են այս կաթը՝ կ'ընդունին որ

ՄԻԼՔՄԷՅՏ ՊՐԷՆՏ ՍՈՒԻՍ ՄԻԼՔԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆՆ Է ՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ
ԱՆՕՍԱՆԱՆ՝ ՀԻՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ
[illegible] ԵՒ ՕԳՏԱԿԱՐ

50—28

ՏՀԻ ՆԷՇԸՆԸԼ ԲՐՕԹԷՔԹՕՐ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկ. կեդրոնատեղին Ճէյմս Պլիտնկ Չըրչ Սթրիթ
Ընկերութեան դրամատունն է Տէր Լօնտօն էնտ Բրօվէնշըլ Պանք-Լիվըրբուլ, 42 Քասըլ Սթրիթ, Լիվըրբուլ.

ՏՀԻ ՆՈՐԹ ԽՈՒԹԸՐՆ

ԱՆԳԼ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընկ. կեդրոնատեղի.— Պանք Չէմպրս, Փօնտկէյթ Տարլինկթըն
Ընկ. դրամատունը.— Տէր Լօնտօն Ճօյնթ Սթօք Պանք Լիմիթըտ—Տարլինկթըն

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք իրենց անհաւասար ուղղամտութեան և արդարասէր ու պատրաստակամ սովորութեանց համաձայն կ'ապահովագրեն հրդեհի դէմ ամէն տեսակ շէնքեր և ապրանքներ, ամենանպաստաւոր պայմաններով և ամէնէն աժան գիններով։ Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց։ Ապահովագրական ընկերութեանց համայնաժողովէն (սինտիքա) դուրս կ'[illegible]։

Արեւելքի ընդհանուր լիազօր Տնօրէն (Manager)
ՎԻԶԷՆ Ա. ԴԻԼՅԱՍԵԱՆ
Պետ (Secretary)
ՍՏՈՒԱՐՏ ՃԱՊՏԵԱՆ

Ղալաթիա, Իլիասի խան, Nº 7, 8

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ՊԷՊԷՔԻ ՊԱՐՏԷԶԸ

Ծովեզերքը հաստատուած այս պարտէզը հիանալի տեսարան մը ունի։ Ըմպելիները առաջնակարգ են և գիները չափաւոր։ Մայիս 30/12 յունիսէն սկսեալ, ամբողջ ամռան եղանակին նուագ ամէն ուրբաթ ու կիրակի օրերը, ժամը 8էն (Ք. Թ) Մուզիքը [illegible] է։

ԸՆՏԻՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔԵՐ

Առաջնակարգ դպրոցական շրջանին համար ամէն տեսակ ընտիր դասագիրքերու մթերք մը տրամադրելի է ազգ. վարժարաններու համար։ Դիմել Դուրեան Գործակալութեան, Սեթեան խան, Մոլլա Պաշի։

WILSON LINE
HULL-CONSPLE-NOVOROSSISK-ODESSA

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարչէլլօ	3709	Սաբֆօ	1119
Ալլէքթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Աթինօքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէչէլլօ		Սէքէօ	1203
Պառանօ	1822	Տինամօ	504	Իտաքօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասօ	1323
Գորտովինօ	1264	Էլբօ	3464	Իտալօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1546
Պուֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ճիւնօ	1030	Օտրա	4100	Թօքիօ	3327
Քէյրօ	1371	Էրսաքօ	1841	Քլէօ	1053	Օթէլլօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիբօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլբինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գուբէօ	1244	Ֆրիլանտա	1828	Քովնօ	1700	Բալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գուզօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիզալօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէանտրօ	2272	Րիալթօ	3329	Վ. Թ. Ուիլսըն	2391
Սոսէթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Րինալտօ	1553	Եէտօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիէզանօ	1143	Լորէնզօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գօնկօ	2905	Հէզօ	1011	Մալմօ	724	Րոզէթա	1789	Թօրօ	
Գորոօ	895	Կրանատօ	1695	Մարէնգօ	1273	Րուպոֆ	136	Մայօն	

Մորոքքօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքարէն, Վիկօ շոգենաւը, նաւապետ Հարպորտ, հոս հասած են։

Թօքիօ շոգենաւը, նաւապետ Թարն, օգոստոս 3ին, Միքատօ շոգենաւը, նաւապետ Թօրբ, օգոստոս 20ին հոս կը սպասուին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏՐԻՑՑՕ
Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա։ 80

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1828–1829	1828 L'UNION DE-PARIS	ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ 9, ՓԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ

Դրամագլուխ և պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906էն գանձուած ապահովագինն	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստ գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ հսկայ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալոց։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ առհասարակ կերպով աւելի ԳԵՐԱԶԱՆՑ քան ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽԱՌՆ, ԴՐԱՄՕԺԻՏԻ, ևն. ևն.։

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ և Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԱՑՍԷՐԼԵԱՆ
Պետ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Ղալաթիա, Սուլթան-Համամ, Քօթթրէյ Օղլու Բասմա։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԱՃԱՊԱՐԵՑԷ՛Ք

Տիկինն'եր և օրիորդնե'ր, ձեր ամառնային գնումները ընելէ առաջ, անգամ մը այցելեցէք Լամպրօբուլօ եղբարց «Աթէնքի վաճառատունը», որ կը գտնուի Բերա, մեծ փողոց, Բանալիա եկեղեցիին քով, Բասամ Համձօրուլօ, թիւ 278։ Ամէն օր մեծ քանակութեամբ կը հասնին զանազան գոյներով կերպասեղէններ՝ մետաքսէ, բուրդէ ու կտաւէ, կանանց քօսթիւմ-թայեէօրներու և բռէնկօթներու համար։ Սոյն վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ կարնիթիւրներ և զանազան գոյներով ժապաւէններ, մետաքսէ հովանոցներ, 30 ղրուշէն սկսեալ պլուզներ, ժիւբօններ, ձեռնոցներ, գուլպաներ, քօղեր, ճերմակեղէններ ևայլն։ Լամպրօբուլօ վաճառատան մասնագիտութիւնն է վերջին դրութեամբ սեղմիրաններ, չանթէքլէր, ֆուլոններ ևայլն։ Մասնաւոր ճիւղ մը կայ այրերու և տղոց համար։ Գնորդները կըրնան վստահ ըլլալ որ սոյն վաճառատան մէջ կարելի է %ին 50 շահ մը ունենալ, ուրիշ վաճառատանց հետ բաղդատմամբ։

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՑՈՅՑ ՏՈՒԱԾ Է

FARINE LACTÉE NESTLÉ
Aliment complet pour les Enfants

ՆԷՍԼԷԻ
ԿԱԹԸ

Ինքնին կատարեալ սնունդ մը կը կազմէ բժիշկներուն եւ մայրերուն միաձայն վճռին համաձայն

ՆԷՍԼԷԻ ԿԱԹԸ

Թանկագին սնունդ մըն է տղոց եւ տկարակազմներու համար։

50—28

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 Ֆր.
ՎՃԱՐ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1906ին
8,000,000 Ֆր.
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Մարտ 1908ին
3,700,000 Ֆր.
ԿԵԴՐՈՆՆ Է ՍԵԼԱՆԻԿ
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ

Դրամա, Կ. Պոլիս (Ղալաթիա և Պոլիս), Մոնասթըր, Սկիւպ եւ Իզմիր։

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻՔ ընծայեց կը կատարէ Կ. Պոլսոյ, Եւրոպական Թուրքիոյ, Ասիոյ և Եգիպտոսի հրապարակներուն, ինչպէս նաև միւս օտար քաղաքներուն հետ ամէն կարգի պանքային գործառնութիւններ։ Չէքերու հաւաքումներ կը կատարէ։ Արժէթուղթերու վրայ փոխատուութիւններ կ'ընէ։ Սակարանական հրամաններ կը կատարէ եւրոպական բոլոր հրապարակներուն վրայ։ Չէքեր ու վարկագիրներ կը հանէ Թուրքիոյ և արտասահմանի բոլոր քաղաքներուն վրայ։ Աւանդներ կ'ընդունի ի պահանջել և 3, 6, 9, 12 ամսուան պայմանաժամով։ [illegible] ամէն գործառնութիւններ կը կատարէ լաւագոյն պայմաններով։ [illegible] Սալոնիկի [illegible] հաշուոյ [illegible]։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Պոլսոյ համար Բօսթ Լօքալ տարին.	108	Ղր.
» » » վեցամսեայ.	60	»
Գաւառներու համար տարին.	108	»
» » վեցամսեայ	60	»
Արտասահմանի համար տարեկան	35	Ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ։ Հասցէի փոփոխման համար 2 ղրշ.։ Բաժնեգինները անպայման կանխիկ, ծանուցումներն առանձին կը սակարկուին. դրամ ղրկելու ամենադիւրին եւ աժան միջոցը Մանտաբօսթն է։

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՓՈԹԱՃԵԱՆ